

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor: Penitenciární péče

Kód oboru: 7502R023

Název bakalářské práce:

**VÝVOJ ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ČESKÉ
REPUBLICCE OD ROKU 1989**

***THE EVOLUTION OF ORGANIZED CRIME IN CZECH
REPUBLIC SINCE 1989***

Autor:

Karel Horký
Alejní 2757
415 01 Teplice

Podpis autora: _____

Vedoucí práce: Mgr. Bohumila Güntherová

Počet:

stran	obrázků	tabulek	grafů	zdrojů	příloh
49	0	16	15	26	0 + 1 CD

CD obsahuje **celé** znění bakalářské práce.

V Liberci dne: 30.4.2007

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:

Karel Horký

Adresa:

Alejní 2757, 415 01 Teplice

Studijní program:

Sociální práce

Studijní obor:

Penitenciární péče

Kód oboru:

7502R023

Název práce:

VÝVOJ ORGANIZOVANÉHO ZLOČINU V ČESKÉ
REPUBLICCE OD ROKU 1989

Název práce v angličtině:

THE EVOLUTION OF ORGANIZED CRIME IN
CZECH REPUBLIC SINCE 1989

Vedoucí práce:

Mgr. Bohumila Güntherová

Termín odevzdání práce:

30. 04. 2007

.....
vedoucí bakalářské práce

.....
děkan FP TUL

.....
vedoucí katedry

Zadání převzal (student): Karel Horký

Datum: 28. 01. 2006

Podpis studenta:

Cíl práce:

Popis a analýza vývoje organizovaného zločinu v České republice od roku 1989.

Základní literatura:

CEJP, M. *Organizovaný zločin v České republice III.* 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. ISBN 80-738-027-7

CHMELÍK, J. a KOL. *Zločin bez hranic – Vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu.* 1. vyd. Praha: Linde, 2004. ISBN 80-7201-480-3

MAREŠOVÁ, A. *Násilí uplatňované organizovanými skupinami a organizovaným zločinem.* 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. ISBN 80-7338-022-6

NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy.* 1. vyd. Praha: Eurounion, 2003. ISBN 80-7317-026-4

NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice.* 1. vyd. Praha: Tehmis, 2003. ISBN 80-7312-018-6

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne:

Podpis:

Za trpělivost, cenné rady a ochotu věnovat mi po celou dobu vzniku této práce svůj čas, bych velmi rád poděkoval Mgr. Bohumile Güntherové.

Název bakalářské práce: Vývoj organizovaného zločinu v České republice od roku 1989

Název bakalářské práce: The evolution of organized crime in Czech Republic since 1989

Jméno a příjmení autora: Karel Horký

Akademický rok odevzdání práce: 2007

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bohumila Güntherová

Resumé:

Bakalářská práce se zabývala problematikou organizovaného zločinu v České republice po roce 1989. Jejím cílem bylo zmapovat tuto oblast. Práci tvořily dvě stěžejní oblasti. Jednalo se o část teoretickou, která pomocí zpracování a prezentace odborných zdrojů seznámila s obecnou problematikou organizovaného zločinu, popsala jeho znaky a podrobněji rozebrala jednotlivé druhy trestné činnosti. Praktická část pomocí expertních odhadů pracovníků z oboru kriminalistiky a statistik Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR hodnotí dosavadní vývoj organizovaného zločinu a stanoví prognózy dalšího možného vývoje v této oblasti. Za největší přínos práce bylo možné považovat hlubší náhled do málo známé problematiky organizovaného zločinu.

Klíčová slova: organizovaný zločin, organizovaná kriminalita, organizované gangy, mafie, násilí, trestná činnost

Summary:

This bachelor paper deals with the problems of the organized crime in the Czech Republic after the year 1989. The aim of this paper is to map this area. The work contains of two main parts: theoretical, which works with scientific sources, presents them and introduces the problems of organized crime in general as well as describes its signs and analyzes particular kinds in details. The practical part evaluates – with the help of expert estimations done by specialist of criminalistics and statistics of the Department of Home Affairs and Ministry of Justice – existing development of organized crime and states the prognosis for potential future development in this area. The deeper view into this little known issue of organized crime can be considered as the most significant contribution of this work.

Keywords: organized crime, organized criminality, organized gangs, maffia, violence, criminal activity.

OBSAH

1 ÚVOD	6
2 TEORETICKÉ ZPRACOVÁNÍ PROBLEMATIKY	9
2.1 Pojem organizovaný zločin	9
2.2 Znaky organizovaného zločinu	10
2.3 Formy organizovaného zločinu	11
2.3.1 Výroba, přeprava a distribuce omamných látek	12
2.3.2 Organizování prostituce	12
2.3.3 Nelegální obchod se starožitnostmi a uměleckými předměty	13
2.3.4 Krádeže motorových vozidel	13
2.3.5 Nelegální obchod se zbraněmi a výbušninami	13
2.3.6 Padělání a pozměňování dokladů, peněz a platebních prostředků	13
2.3.7 Obchod s lidmi, nelegální migrace osob a zprostředkování práce cizincům	14
2.3.8 Hospodářská kriminalita	14
2.3.9 Kriminalita proti životnímu prostředí	15
2.3.10 Počítačová kriminalita	15
2.3.11 Násilná kriminalita	15
2.3.12 Kriminalita spojená s legalizací zisku (praní špinavých peněz)	16
2.3.13 Korupce	16
2.4 Krátký historický exkurz	16
2.5 Organizovaný zločin v České republice po roce 1989	17
2.6 Mezinárodní organizovaný zločin	18
2.6.1 Organizovaný zločin z území bývalého SSSR	18
2.6.2 Vietnamský organizovaný zločin	19
2.6.3 Čínský organizovaný zločin	20
2.6.4 Postjugoslávský a Albánský organizovaný zločin	21
2.6.5 Bulharský organizovaný zločin	22
2.6.6 Arabské zločinecké organizace	22
3 PRAKTICKÁ ČÁST	23
3.1 Cíl praktické části	23
3.2 Použité metody	23

3.3 Účast na zločinném spolčení podle §163a Trestního zákona	23
3.4 Odhad výskytu nejrozšířenějších činností organizovaného zločinu	24
3.5 Poměr mezi domácím a mezinárodním organizovaným zločinem	26
3.6 Násilí uplatňované organizovaným zločinem	28
3.6.1 Vraždy	28
3.6.2 Vydírání	29
3.6.3 Únosy	31
3.7 Jednotlivé formy organizovaného zločinu	32
3.7.1 Krádeže motorových vozidel	32
3.7.2 Organizování nelegální migrace	34
3.7.3 Výroba, pašování a distribuce drog	35
3.7.4 Celní podvody	37
3.7.5 Organizování prostituce	37
3.7.6 Nezákonné vymáhání dluhů	39
3.7.7 Podplácení a korupce	39
3.7.8 Praní špinavých peněz	41
3.7.9 Padělání CD a DVD	42
3.7.10 Krádeže uměleckých předmětů a nelegální obchod s nimi	44
4 ZÁVĚR	45
5 SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	47

1 Úvod

Historické kořeny organizovaného zločinu je možné najít již ve středověku, v novodobém pojetí se rozmáhá od konce 19. století. Organizovaný zločin, v kterékoli ze svých podob a forem, představuje v současném světě jedno z největších rizik.

Do roku 1989 se na území České republiky v podstatě nevyskytoval, ale od roku 1989 se u nás rozvíjí jako téměř všude na světě. Ve značné míře dochází k propojování domácího organizovaného zločinu s mezinárodními zločineckými organizacemi, zároveň dochází k jeho nebezpečnému prorůstání do státní sféry. Má pouze jediný cíl, kterým je dosahování maximálních zisků, k čemuž využívá prakticky celého spektra trestných činů. Zejména se jedná o výrobu, pašování a distribuci drog, organizování prostituce, organizování nelegální migrace osob, krádeže motorových vozidel, vymáhání dluhů na objednávku, krádeže uměleckých předmětů. K dosažení cílů jsou nejrůznější páchany vraždy a únosy.

Ve velké míře je využívána korupce, jejíž pomocí se organizovaný zločin snaží dosáhnout výhod v podnikatelském prostředí, nebo získat spolupracovníky z řad Vězeňské služby ČR, Policie ČR, dokonce státních zástupců a soudců, tedy těch, kteří s ním mají bojovat.

Obrovské zisky, kterých organizovaný zločin dosahuje, slouží nejen ke korupci státní správy, případně dalších osob, ale také k pronikání do legálních hospodářských struktur, kam zanáší své nelegální praktiky.

Bez nadsázky lze říci, že se organizovaný zločin stal jedním z globálních problémů naší doby.

Téma vývoj organizovaného zločinu v České republice po roce 1989 jsem si pro svou bakalářskou práci vybral pro jeho zajímavost a aktuálnost. Zaujala mě také dynamika, se kterou se u nás organizovaný zločin rozvíjel. Podmínky tohoto náhlého vývoje byly dány pádem železné opony a následnými jevy, jako otevření státní hranice, ekonomická transformace a reorganizace státní správy.

Cílem teoretické části je seznámení s obecnou problematikou organizovaného zločinu, popsat jeho znaky a podrobněji rozebrat jednotlivé druhy trestné činnosti. Krátce popíši historický vývoj, detailněji se budu věnovat vývoji od roku 1989, a to jak organizovaného zločinu jako celku, tak v souvislosti s mezinárodním organizovaným zločinem. Mezinárodním organizovaným zločinem se pro rozsah jeho působení a vlivu, budu zabývat detailněji také z hlediska zemí původu jeho členů.

Cílem praktické části je zhodnotit dosavadní vývoj oblasti organizovaného zločinu z hlediska jeho samotného výskytu, nejrozšířenější páchané trestné činnosti, užívaného násilí, poměru domácího a mezinárodního organizovaného zločinu a stanovit prognózy dalšího možného vývoje.

Organizovaný zločin má velice vysokou latenci, navíc je v této oblasti, ať již státními, nebo jinými institucemi vedeno poměrně málo statistik. Z tohoto důvodu v praktické části vycházím při hodnocení dosavadního a prognózách budoucího vývoje z odhadů odborníků z policejních útvarů, specializovaných na vyšetřování organizovaného zločinu. Dále vycházím ze statistik trestných činů tradičních pro organizovaný zločin, které ač pro něj nejsou vedeny samostatně, mají určitou vypovídací hodnotu.

Práce si vzhledem k obsahově bohatému tématu neklade za cíl kompletně popsat a zhodnotit toto téma, bude se věnovat pouze nejzávažnějším tématům a tématům, která si dle mého názoru zaslouží pozornost.

2 Teoretické zpracování problematiky

2.1 Pojem organizovaný zločin

Vymezení pojmu organizovaný zločin, nebo organizovaná kriminalita není snadné. Význam tohoto termínu není přesně vymezen, a to jak v České republice, tak ve světě. Jak uvádí Nožina *je to dáno odlišným kulturním a sociálním prostředím, v němž se organizovaný zločin zrodil a rozvíjel, s odlišnými ideologickými koncepcemi bezpečnostních složek různých zemí apod.*¹

V této souvislosti se můžeme setkat s pojmy skupinová trestná činnost, zločinné spolčení, mafie, atd. Definice organizovaného zločinu lze najít například v literatuře mnoho, přičemž jednotlivé definice se od sebe liší, a to především svým vymezením. Obvykle jsou českými autory organizovaný zločin a organizovaná kriminalita staveny do stejné roviny, jejich přesný význam je však odlišný. Pojem organizovaný zločin je často používán v americké literatuře a má užší význam, zahrnuje pouze vysoce organizovanou formu trestné činnosti. Pojem organizovaná kriminalita používaný více v Evropě má naopak význam širší a obsahuje jak „Americké“ pojetí organizovaného zločinu, tak i pouze více, nebo méně organizované různé typy skupinové trestné činnosti. Pro potřeby této práce se budu držet „Amerického“ pojetí organizovaného zločinu, tedy toho vysoce organizovaného.

V této souvislosti uvádí Nožina jednu z definic z řady definic organizovaného zločinu, která říká, *že jde o nezákonnou činnost více než dvou osob, konanou systematicky po delší dobu, zaměřenou na získání finančního prospěchu a využívající k tomu násilně získaného vlivu v prostředí obchodu, průmyslu, médií, politických a soudních kruhů.*² Například Němec pak v souvislosti s organizovaným zločinem hovoří o mafii, přičemž zdůrazňuje, *že pod pojmem mafie je třeba rozumět nejen tzv. „Sicilskou mafii“, ale obecně též i všechny další zločinecké organizace založené s cílem organizovaného páchání nejzávažnějších forem trestné činnosti za účelem dosahování vysokých nelegálních zisků.*³

Cejp definuje organizovaný zločin jako *opakující se (soustavné) páchání cílevědomě koordinované závažné trestné činnosti (a aktivit tuto činnost podporujících), jehož subjektem jsou zločinecké skupiny nebo organizace, většinou s víceúrovňovou vertikální organizační strukturou, jehož hlavním cílem je dosahování maximálních nelegálních zisků*

¹ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha : 2003, s. 15.

² NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v ČR*. Praha : 1997, s. 11.

³ NĚMEC, Miroslav. *Mafie a zločinecké gangy*. Praha: 2003, s. 11.

*při minimalizaci rizika zajišťovaného prostřednictvím kontaktů v rozhodovacích společenských strukturách.*⁴

Pracovníci Interpolu se na mezinárodním sympoziu o organizovaném zločinu v ST. Cloudu v květnu 1988 shodli na následující definici: *Libovolná skupina s korporální strukturou, jejímž předním cílem je získat peníze nezákonnou činností a jež ke svému přežití často používá zastrašovací a korupční metody.*⁵ Mezinárodní úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu přijala tato charakteristika: *Skupina organizovaného zločinu znamená strukturovanou skupinu tří či více osob existující po určité časové období a jednající ve vzájemné shodě za účelem spáchání jednoho či více závažných trestných činů či trestných činů stanovených v souladu s úmluvou OSN za účelem získání přímého či nepřímého finančního či jiného hmotného prospěchu.*⁶

2.2 Znaky organizovaného zločinu

Cejp uvádí znaky, které by měly být u organizovaného zločinu vždy v celém rozsahu přítomny:

- *trvající spolupráce více osob, z nichž každá má stanovené specifické úkoly*
- *páchání závažné trestné činnosti s úmyslem získat prospěch, nebo moc*
- *vysoká profesionalita, tj. stabilita, koncepčnost, důkladná příprava akcí, konspirace, disciplína, přísně stanovené normy chování a kontroly, dokonalé vybavení*⁷

Další znaky, z kterých mohou být přítomny jen některé, nebo se nemusí uplatňovat v plném rozsahu, patří:

- *naprostá koncentrace moci v rukou nejvyššího šéfa, sice s delegací pravomoci na střední články, ale zároveň s naprostou totalitou a úplným potlačením jakékoliv demokracie*
- *používání násilí, nebo jiných prostředků zastrašování uvnitř skupin, mezi skupinami i vůči okolnímu světu*

⁴ CEJP, Martin. *Organizovaný zločin v České republice III*. Praha: 2004, s. 13.

⁵ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha: 2003, s. 15.

⁶ Tamtéž

⁷ CEJP, Martin. *Organizovaný zločin v České republice III*. Praha: 2004, s. 13.

- *využívání kontaktů na politiky, veřejnou správu, orgány prosazování práva, orgány výkonu spravedlnosti, ekonomiku, sdělovací prostředky, k prosazování vlastních zájmů prostřednictvím spolupráce, kompromitování, korupce, nátlaku*
- *snaha získat potřebné informace a využít je pro zvýšení zisků a snížení rizik, aktivní využívání značného bohatství*
- *fungování na mezinárodní úrovni*⁸

Významným ukazatelem, jedná-li se o organizovaný zločin, nebo pouze o organizovanou skupinu je charakter trestné činnosti, kterou se daná skupina zabývá. Provozovaná trestná činnost by měla být soustavná, systematická, především však musí jít o trestnou činnost závažnou. Napomoci při rozhodování může napomoci dělba práce ve skupině a míra hierarchického uspořádání. To by mělo být na vysoké úrovni a její nejvyšší článek by měl být od samotné trestné činnosti izolován.

2.3 Formy organizovaného zločinu

Dnešní organizovaný zločin má velice široké pole působnosti. Věnuje se především vysoce ziskové trestné činnosti, při které je obvykle potřeba vysoké míry profesionality, organizace (často na mezinárodní úrovni), mnohdy také vysokých investic a napojení na orgány státní správy. Musil a kol. rozdělují formy organizovaného zločinu ve fázi tvorby zisku a fázi realizace zisku.

Typickými formami organizované kriminality ve fázi tvorby zisku jsou zejména tyto aktivity:

- *výroba, přeprava a distribuce omamných a psychotropních látek*
- *organizování prostituce*
- *nelegální obchod se starožitnostmi a uměleckými předměty*
- *krádeže motorových vozidel*
- *nelegální obchod se zbraněmi a výbušninami*
- *padělání a pozměňování dokladů, peněz a platebních prostředků*

⁸ CEJP, Martin. Organizovaný zločin v České republice III. Praha: 2004, s. 13.

- *obchod s lidmi, nelegální migrace osob a zprostředkování práce cizincům*
- *hospodářská kriminalita*
- *kriminalita proti životnímu prostředí*
- *počítačová kriminalita*
- *násilná kriminalita (nájemné vraždy, vydírání výpalného-racketeering, bankovní loupeže, loupeže přepravovaných nákladů a apod.)⁹*

Typickými formami organizované kriminality ve fázi realizace zisku jsou zejména:

- *kriminalita spojená s legalizací zisku (praní špinavých peněz)*
- *kriminalita spojená s pronikáním zločineckých struktur do státní správy (korupce)¹⁰*

2.3.1 Výroba, přeprava a distribuce omamných látek

Výroba a obchod s drogami má mnoho podob. Může se jednat o výrobu a prodej v malém měřítku s minimálním stupněm organizovanosti, v souvislosti s organizovaným zločinem můžeme hovořit o velkovýrobě, s rozsáhlou distribuční sítí na našem území, vývozem drog u nás vyrobených, dovozem drog z jiných států a v neposlední míře s tranzitem drog přes naše území na jiné trhy. Česká republika pro oblast této organizované trestné činnosti jeví jako příhodné místo, má strategickou polohu v centru Evropy, vyšší prostupnost státní hranice, kvalitní základnu ilegálních výrobců a dobrý inteligenční a organizační potenciál obyvatel.

2.3.2 Organizování prostituce

Při organizování prostituce obvykle dochází k tomu, že jsou české dívky lákány do zahraničí za účelem legální práce, poté jsou však nuceny k prostituci. Zde jsou pak k prostituci nuceny dívky dovezené nejčastěji z Ukrajiny, nebo Ruska. Na prostituci se váže obchodování s lidmi a nelegální migrace. Organizování prostituce je často spojeno s další trestnou činností, jako je komerční zneužívání dětí a drogová kriminalita, neboť právě pomocí drog bývají ženy nuceny k prostituci.

⁹ MUSIL, Jan. a kol. *Kriminalistika*. Praha : C. H. Beck, 2001, s. 484.

¹⁰ Tamtéž

2.3.3 Nelegální obchod se starožitnostmi a uměleckými předměty

Nejčastěji jsou napadány církevní objekty, v popředí zájmu jsou stále umělecká díla. Cílený výběr odcizovaných předmětů dokladuje zejména rozsah zjištěných škod. K nevyčíslitelným škodám dochází při nezákonném vývozu archiválií a vzácných tisků.¹¹

2.3.4 Krádeže motorových vozidel

Krádeže motorových vozidel se na první pohled jeví jako běžná trestná činnost. V řadě případů je však vysoce organizovaná. Vozidla odcizená v České republice, jsou mnohdy prodána do zahraničí, na domácím trhu, se naopak objevují vozidla odcizená v jiných státech. To již vyžaduje organizovanost na mezinárodní úrovni.

2.3.5 Nelegální obchod se zbraněmi a výbušninami

Zapletal a kol. k obchodu se zbraněmi uvádí, že se odehrává jak přes hranice států, tak mezi domácím obyvatelstvem, u něhož enormně vzrostl zájem o držení zbraní. Zbraně a vojenské materiály jsou získávány z části krádežemi a zpronevěrami z armádních skladů, přístup k nim se velmi usnadnil v důsledku celkové destabilizace poměrů v postkomunistických zemích. Vedle toho se však nezákonnými obchody se zbraněmi zabývají i řádné komerční firmy, např. nerespektováním vyhlášeného embarga, paděláním vývozních a dovozních dokladů, korupcí státních úředníků.¹²

Na černém trhu nabízené střelné zbraně mají často možnost být adaptovány na tlumič. Výrobní čísla bývají vybroušena, což ztěžuje možnost jejich identifikace. Výbušniny jsou odcizovány převážně z prostředí, kde dochází k jejich průmyslovému využití.¹³

2.3.6 Padělání a pozměňování dokladů, peněz a platebních prostředků

Padělání peněz a padělání, nebo pozměňování veřejných listin je jednou z oblastí, bez které se organizovaný zločin jen těžko obejde. Využívá tuto oblast trestné činnosti buď jako zdroj přímých zisků, například paděláním peněz, nebo platebních karet, nebo jako krytí jiné trestné činnosti, např. paděláním osobních, nebo jiných dokladů. Obzvláště padělání

¹¹ MVČR. *Organizovaný zločin*. 2002.

¹² ZAPLETAL, JOSEF. a kol. *Kriminologie*. Praha: 2004, s. 135.

¹³ MVČR. *Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2001*.

osobních dokladů, veřejných listin a platebních karet zaznamenává v poslední době velký rozmach, a to i mimo organizované zločinecké struktury.

2.3.7 Obchod s lidmi, nelegální migrace osob a zprostředkování práce cizincům

V současné době Česká republika obvykle není pro nelegální migranty cílovou zemí, přesto na našem území působí vysoce organizované zločinecké struktury, které se pašováním nelegálních migrantů zabývají. Je to dáno tím, že jsme tzv. tranzitním státem, tedy státem, přes který se nelegální migranti přesouvají do cílové země. Tato organizovaná trestná činnost je vykonávána na mezinárodní úrovni, přičemž vysoká organizace začíná již v zemích původu nelegálních migrantů, pokračuje přes tranzitní země a končí až v zemích cílových. Společně s drogovou trestnou činností je převaděčství a pašování migrantů zdrojem nejvyšších příjmů pro současný organizovaný zločin.

2.3.8 Hospodářská kriminalita

Jak uvádí Chmelík a kol. *organizovaný zločin se stále více přizpůsobuje podmínkám tržního hospodářství, prokazuje vysokou adaptabilitu na vnější podmínky a dokáže se dobře integrovat do hospodářských mechanismů.*¹⁴ Hospodářská trestná činnost představuje pro organizovaný zločin značný zdroj příjmů. Takto získané prostředky dále slouží k financování dalších nelegálních aktivit, případně k investicím do legálního podnikání. Do tohoto legálního podnikání, jsou však zanášeny praktiky organizovaného zločinu jako korupce, vydírání, nebo fyzická likvidace.

Jevově jsou tyto delikty velmi pestré, pouze demonstrativně lze uvést tyto druhy:

- *hospodářské podvody, kam patří podvody úvěrové, daňové, pojišťovací, podvody při získávání subvencí, zakládání fiktivních firem*
- *delikty porušující hospodářskou věrnost, např. zpronevěra, zneužití zmocnění a plné moci, vyplácení neoprávněných mezd, poskytnutí neoprávněných výhod konkurenci*
- *delikty proti hospodářské soutěži, např. nekalá soutěž, hospodářská špionáž, obchodní pomluva, podvodná inzerce, porušování patentových, autorských a průmyslových práv*

¹⁴ CHMELÍK, Jan. a kol. *Zločin bez hranic*. Praha: 2004, s. 66.

- *delikty proti předpisům hospodářského pořádku, jako jsou celní delikty, delikty proti předpisům a vedení obchodních knih a účetnictví, v našich podmínkách hospodářské transformace sem patří delikty porušující předpisy o privatizaci, o dražbách a veřejných soutěžích*
- *insolventní delikty, které poškozují věřitele např. předstíráním úpadku a machinacemi s hodnotami ohrožených exekucí*¹⁵

2.3.9 Kriminalita proti životnímu prostředí

Tato oblast organizovaného zločinu se orientuje zejména na nelegální skladování, přepravu a likvidaci odpadů. Tento fenomén je zřetelný zejména v poslední době, neboť došlo k značnému nárůstu této trestné činnosti a její medializaci. Do oblasti organizované kriminality proti životnímu prostředí lze ještě zahrnout nelegální těžbu dřeva, ke které dochází v masovém měřítku, podobně jako u nelegálních činností kolem odpadů na mezinárodní úrovni.

2.3.10 Počítačová kriminalita

Počítačová kriminalita jako druh trestné činnosti je na vzestupu a je více organizovaná, než v minulosti. Mezi užívané metody patří podvodné převedení peněz z účtu, neoprávněné získávání informací z paměti a nelegální kopírování software a porušování autorských práv. Obecně počítačová kriminalita představuje velkou množinu všech kriminálních aktivit, spojených s počítačem jako nástrojem, případně cílem trestní činnosti.

2.3.11 Násilná kriminalita

*Roste „profesionalita“ pachatelů, jsou zaznamenávány pokusy o působení na svědky i justiční orgány, s násilnými projevy úzce souvisí vydírání a vraždy. Řada vražd je prováděna na objednávku, roste agresivita a brutalita pachatelů. Nejaktivnější jsou skupiny občanů z bývalého SSSR.*¹⁶

Poměrně často užívaným druhem vydírání je tzv. racketeering, což je organizované vybírání drobných podnikatelů pod záminkou ochrany. Cílem mohou být majitelé

¹⁵ ZAPLETAL, Josef. a kol. *Kriminologie*. Praha: 2004, s. 135,136.

¹⁶ PAUKERTOVÁ, Jana. a kol. *Organizovaný zločin*. Praha: 2003, s. 12.

obchodů, heren, ale také např. taxikáři. Vydírající často vyhrožují zapálením podniku, násilí na členech rodiny, nebo fyzickou likvidací majitele.

2.3.12 Kriminalita spojená s legalizací zisku (praní špinavých peněz)

Praní špinavých peněz, tedy legalizace výnosů z trestné činnosti může mít mnoho podob. Získané finanční prostředky jsou např. často ukrývány uvnitř legální obchodní činnosti, jsou investovány do „anonymního“ majetku, nebo jsou legalizovány ukládáním po menších částkách do více bank.

2.3.13 Korupce

Korupce je pojem, který je širší než úplatkářství. Skrývají se v ní trestné činy přijímání úplatku, podplácení, nepřímého úplatkářství a někdy i zneužití pravomoci veřejného činitele. Může jít o jakékoliv jiné chování osob vůči osobám, kterým jsou svěřeny kompetence ve veřejném, nebo soukromém sektoru, které odporují povinnostem, a směřují k získání výhod, které jim nenáleží. Jedná se o takové chování, jehož výsledkem je na jedné straně spokojenost s poskytnutím neoprávněné výhody a na druhé straně poškozování veřejných zájmů a veřejnosti. Někde uprostřed se nachází obálka s patřičným obnosem, dovolená, auto, nebo jiná výhoda. Zneužití pravomoci veřejného činitele nepatří přímo k trestným činům korupce, mnohokrát jde však ruku v ruce s některým z nich.¹⁷

I člověku, který se o organizovaný zločin nezajímá, musí být jasné, že využití korupce patří mezi časté praktiky těchto struktur, přičemž její využití je velmi různorodé.

2.4 Krátký historický exkurz

Organizovaný zločin je jeden z nejnebezpečnějších druhů trestné činnosti. Jeho zárodečné formy jsou známy již ze starověku (např. vykrádání hrobek ve starověkém Egyptě), také středověká společnost byla neustále sužována např. loupeživými bandami. Počátky sicilské mafie sahají až k roku 1282, neapolská Camorra vznikla začátkem 19. století. Kvalitativně novou podobu získal organizovaný zločin ve 20. letech minulého století v USA, bezprostředním impulzem byla prohibice alkoholu.

¹⁷ DUFKOVÁ, Ivana., ZLÁMAL, Jiří. *Korupce*. Praha: 2005, s. 5,6.

Zvlášť dynamický rozvoj nastal po 2. světové válce, kdy vznikají nové zločinecké organizace jak v USA a v Itálii, tak v dalších zemích západní Evropy, v Japonsku, a Latinské Americe. Pád komunistických režimů a procesy evropské integrace vyvolávají příznivé podmínky pro rozvoj organizovaného zločinu i v zemích bývalého socialistického tábora. Podmínky pro přelévání organizované zločinnosti přes hranice států vytváří zejména masová migrace osob a volný oběh zboží, služeb a kapitálu.¹⁸

2.5 Organizovaný zločin v České republice po roce 1989

Před rokem 1989 organizovaný zločin v České republice prakticky neexistoval. Veřejností i státní správou byl vnímán jako něco, co se nás bezprostředně netýká. Zločin samozřejmě existoval, nenesl ale prvky organizovaného zločinu a nebyl vnímán jako závažný problém. Navíc nebyl přítomen vliv mezinárodního organizovaného zločinu.

Po roce 1989 se Česká republika stává působištěm mnoha mezinárodních, ale i domácích kriminálních skupin. Přispěly k tomu faktory jako otevření státních hranic, ekonomická transformace doprovázená rozsáhlými majetkovými přesuny, migrace, pomalu a se značnými obtížemi reagující legislativa a reorganizace justičního, policejního a správního aparátu, která probíhala takřka jako po chodu. Došlo také k přeměně hodnotového systému ve vědomí lidí, vytvořila se nová kritéria pro společenský úspěch, založená na materiálním zisku.

Celkově představuje Česká republika po roce 1989 území s výhodnou geografickou polohou v sousedství Evropské unie, slabě organizovaným podsvětím, dostatečně početným populačním potenciálem ochotným ke spolupráci v oblasti nezákonných aktivit, slabými zákony, nechráněnými hranicemi, s dezorientovanou policií, nezkušenou ve vyšetřování mezinárodních forem kriminální činnosti. Vstup mezinárodních kriminálních seskupení na naše území byl v důsledku toho rychlý a efektivní.¹⁹

Pro zakořenění zahraničního organizovaného zločinu je typické využívání českých občanů, nebo cizích státních příslušníků již zde žijících. Ti zakládají fiktivní obchodní společnosti, do nichž následně nechávají zapsat další cizí státní příslušníky jako společníky. Na základě zapsání v obchodním rejstříku, pak u nás tyto osoby dostávají dlouhodobý pobyt. Následuje obdobné chování takto nově příchozích, kteří zakládají další obchodní

¹⁸ ZAPLETAL, Josef. a kol. *Kriminologie*. Praha: 2004, s. 129.

¹⁹ NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha: 2003, s.39.

společnosti, kam se mohou nechat zapsat jako společníci další osoby. Společnosti takto založené, mohou navíc dobře posloužit k páčání, nebo zakrývání trestné činnosti.

Jelikož je Česká republika zemí Evropské unie, a i před vstupem do ní měl český stát bezvívový styk s převážnou většinou zemí západní Evropy, bylo a stále je české občanství velmi ceněno mimoevropským zločineckými strukturami.

V roce 1993 tvořili čeští pachatelé zhruba polovinu všech příslušníků skupin organizovaného zločinu, byť jen na nižších stupních hierarchie zločineckých organizací, pro následujících léta byla charakteristická vzestupná tendence tohoto trendu.

Od roku 1997 se zločinecké organizace působící na území České republiky výrazně nemění, pocházejí převážně z území bývalých států SSSR, z bývalé Jugoslávie, Albánie, Bulharska, operují zde i zločinecké skupiny z jihovýchodní Asie (zejména čínské a vietnamské). V současné době pokračuje jejich snaha rozšířit sféry svého vlivu, zejména zakládáním firem se zahraniční spoluúčastí. Čeští občané zajišťují především tzv. servis - znalost prostředí a zákonů, kontakty apod. MVČR odhaduje, že na našem území působí mezi 75-100 organizovanými skupinami s tím, že počet členů se pohybuje kolem dvou tisíc a dalších dvou tisíc externích spolupracovníků. Započteme-li ovšem každého, kdo má s mafií co do činění, vyjde číslo mnohonásobně vyšší. Snad téměř každý Ukrajinec, který u nás pracuje, odvádí mafii přibližně čtvrtinu svého platu. Stovky podniků platí takzvané výpalné.²⁰

2.6 Mezinárodní organizovaný zločin

2.6.1 Organizovaný zločin z území bývalého SSSR

Na rozdíl od České republiky, kde se organizovaný zločin před rokem 1989 prakticky nevyskytoval, se zločinecké organizace na území bývalého SSSR formovaly již před tímto rokem. Jejich působení však bylo do značné míry omezeno totalitním systémem. Vzhledem k nedostatku téměř všeho, se orientovaly především na pašování zboží.

Po rozpadu SSSR se organizovaný zločin začal prudce rozvíjet nejen na tomto území, ale začal expandovat i do dalších států. Česká republika nebyla výjimkou. Z počátku se ruskojazyčné organizované skupiny věnovaly majetkové trestné činnosti, loupežným přepadením míst s větší koncentrací hotovosti, vydírání, krádežím automobilů,

²⁰ MVČR. *Organizovaný zločin*. 2005

organizování prostituce, výrobě, pašování a distribuci drog a obchodu se zbraněmi všeho druhu.

V další etapě, když tyto skupiny nashromáždily a propraly dostatek finančních prostředků, začaly zakládat legální obchodní firmy s různým zaměřením.

Charakteristické pro ruskojazyčný organizovaný zločin je tedy pronikání do ekonomické sféry, kam vnášejí své nelegální praktiky, jako korupce, nebo vydírání. Do svého podnikání navíc mohou investovat další značné finanční prostředky z trestné činnosti, čímž získávají oproti ostatním značnou výhodu a destabilizují tak podnikatelské prostředí.

Ruskojazyčné zločinecké gangy na našem území přebírají některé rysy tradičních ruských zločineckých organizací založených na tzv. vorech v zakoně ("zloději ze zákona", "zloději podle zákona" nebo "zloději podle práva"), což je tradiční forma stavovské organizace profesionálních zločinců vůdcovského typu.²¹

2.6.2 Vietnamský organizovaný zločin

Imigrace Vietnamců na území dnešní České republiky přicházela v několika vlnách od roku 1956, kdy po mezistátní dohodě přišli do tehdejšího Československa spíše jednotlivci. V roce 1967 doplnilo stávající skupinu 2100 Vietnamců, většinou dělníků. Mezivládní smlouvy z let 1974, 1979 a 1980 pak umožnily další příliv Vietnamců.

Po roce 1989 začal přes území postkomunistické střední Evropy směřovat silný proud asijských běženců na západ. Část těchto běženců se začala usazovat i v Čechách. Obratně přitom využívala mezer v legislativě. S nimi přišel i organizovaný zločin. Zázemím pro mezinárodní zločinecké skupiny organizující ilegální transfery z Asie se v České republice stali vietnamští studenti a pracovníci, kteří se po vypršení kontraktů odmítli vrátit domů.²²

Příliv Vietnamců, kteří se na organizovaném zločinu podílejí, však neustává. Oblíbenou praxí mafie, je za úplatu organizovat nelegální imigraci Vietnamců do České republiky, přímo ze země původu. Ti jsou však obvykle příliš chudí, aby mohli požadovanou částku zaplatit. Mafie tedy tuto operaci provede na „dluh“.

Imigrant po příchodu na naše území, aby dluh uhradil, musí pro organizovaný zločin pracovat obvykle jako prodáváč ve stánku. Nejsou-li tržby dostatečné, je často vietnamský občan, který původně na dráhu zločinu nepomýšlel, nucen přijmout od svých bossů

²¹ NĚMEC, Miroslav . Policista 9/2004 , *Ruskojazyčný organizovaný zločin v České republice*.

²² NOŽINA, Miroslav. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. Praha: 2003, s. 188 .

mnohem lukrativnější práci, aby svůj dluh zaplatil. Lukrativnější prací pro mafii je samozřejmě myšlena trestná činnost, obvykle v podobě nelegálního obchodu s cigaretami, drogami, případně jiné služby.

Tímto způsobem imigrant svůj „dluh“ časem zaplatí, většinou je z něj však již plnohodnotný dealer, nebo prostě s lukrativní činností nedokáže přestat.

2.6.3 Čínský organizovaný zločin

V Samotné Číně, je organizovaný zločin přes totalitní zřízení a snahu státních orgánů, silně zakořeněn. Na našem území páchá spíše latentní trestnou činnost. Ve skutečnosti se však jedná o trestnou činnost velmi závažnou. Z lehčí trestné činnosti, které se čínské mafie věnují, lze jmenovat např. převaděčství. Závažná trestná činnost má rozsah mnohem větší, jedná se především o nájemné vraždy, únosy, vydírání a loupeže.

První pokusy o proniknutí čínského organizovaného zločinu na naše území nastal hned po roce 1989, mafie však zjistila, že naše území je již rozděleno nastupujícími mafiemi z Ruska, Kosova, apod. Nechtěla riskovat konflikt s nimi, Česká republika se tak z počátku pro čínský organizovaný zločin stala pouze druhořadou drogovou trasou.

V letech 1991 až 1993 se zločinecké skupiny z Hong-Kongu pokoušely o získání několika objektů pro zřízení kasin. Největší zájem byl o botely kotvící v Praze na Vltavě. Plánem gangů bylo mimo jiné zakoupit hotel, tedy vlastně loď, převést ji pod vlajku jiného státu, a tím by se podle námořního a mezinárodního práva stala loď územím cizího státu, kde by neplatily zákony ČR. Tyto snahy ale zkrachovaly. Přibližně ve stejné době se do České republiky dostávají i první převaděčské skupiny zabývající se transportem ilegálních migrantů z Číny do západní Evropy. Ve svých začátcích neměly ještě dostatečně vybudovanou vlastní síť a kontakty, a proto hojně využívaly služeb jiných gangů, zejména vietnamských.

Na území ČR bylo zaznamenáno účinkování několika klasických čínských triád. Jako první se objevila triáda s názvem Pekingská Rudá armáda a později její tvrdý nástupce, triáda Xiao Yu Tong, která se do České republiky přesunula z Rumunska. Oběma jsou připisovány nájemné vraždy, loupeže, vydírání a únosy. Policii se je podařilo eliminovat. Při opakovaných zásazích byla značná část členů zatčena a postavena před soud za různé, převážně násilné trestné činy, někteří byli předáni k soudnímu řízení v jiných státech.

Většina skupin organizovaného zločinu se snaží svoji činnost překrýt pláštěm legálnosti. Gangy zakládají podnikatelské společnosti, zejména společnosti s ručením omezeným, které slouží ke zdání legitimacy, současně umožňují snadnější získání pobytu pro část členů. Policie zaznamenala i případ založení tzv. Obchodní komory, která se snažila vydírání podnikatelů maskovat jako "členské příspěvky".

Mezi hlavní činnosti čínských zločineckých skupin patří celá škála trestných činů, z nich nejzávažnější jsou nájemné vraždy, únosy za účelem získání výkupného, vydírání, braní rukojmích, loupeže a ublížení na zdraví. S touto násilnou trestnou činností jsou spojeny další trestné činy, které souvisí s převaděčstvím, tedy zejména nedovolené překročení státní hranice s navazujícím paděláním a pozměňováním veřejné listiny.²³

2.6.4 Postjugoslávský a Albánský organizovaný zločin

Postjugoslávský organizovaný zločin při pronikání na naše území měl oproti ostatnímu mezinárodnímu zločinu značnou výhodu. Jugoslávci mohli již před rokem 1989, na rozdíl od ostatních státních příslušníků bývalého východního bloku, do České republiky volně cestovat a mohli zde i pracovat. Jugoslávci se tudíž mohli opřít o komunitu svých krajanů, kteří se v České republice již nacházeli.

Organizovaná trestná činnost zločineckých struktur složených z občanů bývalé Jugoslávie je u nás již tradičně spjata s obchodováním s omamnými látkami, s organizováním nelegální migrace, s obchodem s bílým masem a s násilnými trestnými činy souvisejícími s vymáháním pohledávek. Určitá část postjugoslávských zločineckých struktur je rovněž zapojena v nelegálních aktivitách souvisejících s pašováním zlata a jeho distribucí do rozsáhlé obchodní sítě nejen na našem území.

Pokud jde o Albánce, ti se na naše území nedostali přímo, kontakty České republiky s Albánií se až do roku 1990 soustředily pouze na značně omezené obchodní aktivity, v řadě zemích však žije asi 3 000 000 Albánců, kteří na naše území přišli právě odtud.

Na našem území působící Kosovsko-Albánská mafie působí především v oblasti nelegálního obchodu s drogami, zejména s heroinem, a podílí se na pašování drog organizovaném tureckými zločineckými organizacemi. Můžeme hovořit o tzv. severní větvi balkánské cesty, která vede přes naše území. Albánci mají značný podíl na přeměně území České republiky z tranzitního na cílové, pokud jde o dodávky drog. Kosovsko-Albánské

²³ KUČERA, David., OHERA, Michal. Policista 1/2006, Čínský organizovaný zločin v ČR.

*zločinecké gangy vytváří rovněž podmínky pro obchod s vojenským materiálem, trhavinami a nelegálně držеныmi zbraněmi. Rovněž specifická je pro ně trestná činnost organizovaného vloupání do lukrativních objektů a vydírání, při němž používají tvrdých metod. V posledních deseti letech rovněž organizují poměrně hustou síť zlatnických obchodů a provozoven takřka na celém území státu.*²⁴

2.6.5 Bulharský organizovaný zločin

Po otevření hranic v roce 1989 se jednou z významných skupin, která do České republiky přicházela, stali státní příslušníci Bulharska. Bulharské zločinecké struktury se zpočátku zaměřily na provoz erotických podniků. Zejména v posledních letech však dochází ke změně této orientace. Bulharské zločinecké organizace se stále více zaměřují organizované krádeže motorových vozidel a dodávání bulharských prostitutek do erotických podniků. Provoz erotických podniků už však většinou řídí zločinecké organizace z bývalé Jugoslávie.

2.6.6 Arabské zločinecké organizace

Arabské zločinecké skupiny na našem území pocházejí z bývalých státních příslušníků Libanonu, Libye, Sýrie, Jordánska, Iráku, Súdánu a Alžírsku, kteří se počátkem devadesátých zaměřili na obchod s hašišem a marihuanou. V posledních letech se však jejich pozornost obrátila i k heroinu, a to především kvůli jeho lukrativnosti. Tyto drogy jsou k nám pašovány z oblasti severní Afriky a Blízkého východu. Mezi další nezákonné činnosti patří podnikání v obchodu se zbraněmi a finanční machinace.

Sledování aktivit těchto skupin na našem území je prováděno nejen z důvodů odhalování organizovaného zločinu, ale také kvůli hrozbě terorismu.

²⁴ NĚMEC, Miroslav. *Mafie*. Praha: 2003 s. 64,65.

3 Praktická část

3.1 Cíl praktické části

Cílem praktické části je zhodnotit dosavadní vývoj oblasti organizovaného zločinu z hlediska jeho samotného výskytu, nejrozšířenější páchané trestné činnosti, užívaného násilí, poměru domácího a mezinárodního organizovaného zločinu a stanovit prognózy dalšího možného vývoje.

3.2 Použité metody

Organizovaný zločin má velice vysokou latenci, navíc je v této oblasti, ať již státními, nebo jinými institucemi vedeno málo statistik. Z tohoto důvodu vycházím v praktické části při hodnocení dosavadního a prognózách budoucího vývoje z odhadů odborníků z policejních útvarů, specializovaných na vyšetřování organizovaného zločinu. Dále vycházím ze statistik trestných činů tradičních pro organizovaný zločin, které ač pro něj nejsou vedeny samostatně, mají určitou vypovídací hodnotu. Vycházím přitom z předpokladu, že se poměr těchto druhů trestné činnosti páchané organizovaným zločinem a poměr páchaný běžnou kriminalitou, příliš nemění. Roste-li například celkový počet odcizených vozů, usuzuji, že roste i počet odcizených vozů organizovaným zločinem.

3.3 Účast na zločinném spolčení podle §163a Trestního zákona

§163a Trestního zákona říká, že *odnětím svobody bude potrestán ten, kdo založí zločinné spolčení, nebo kdo se činnosti takového spolčení účastní, anebo kdo zločinné spolčení podporuje.*²⁵ Trestní zákon přitom zločinné spolčení definuje jako *společenstvím více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchání úmyslné trestné činnosti.*²⁶

Tato definice organizovaného zločinu odpovídá potřebám této práce a má tedy velkou vypovídací hodnotu o výskytu činnosti organizovaného zločinu na území České republiky.

V tabulce a grafu jsou udány počty stíhaných za účast na zločinném spolčení v jednotlivých letech.

²⁵ Trestní zákon - aktuální znění zákona č. 140/1961 Sb.

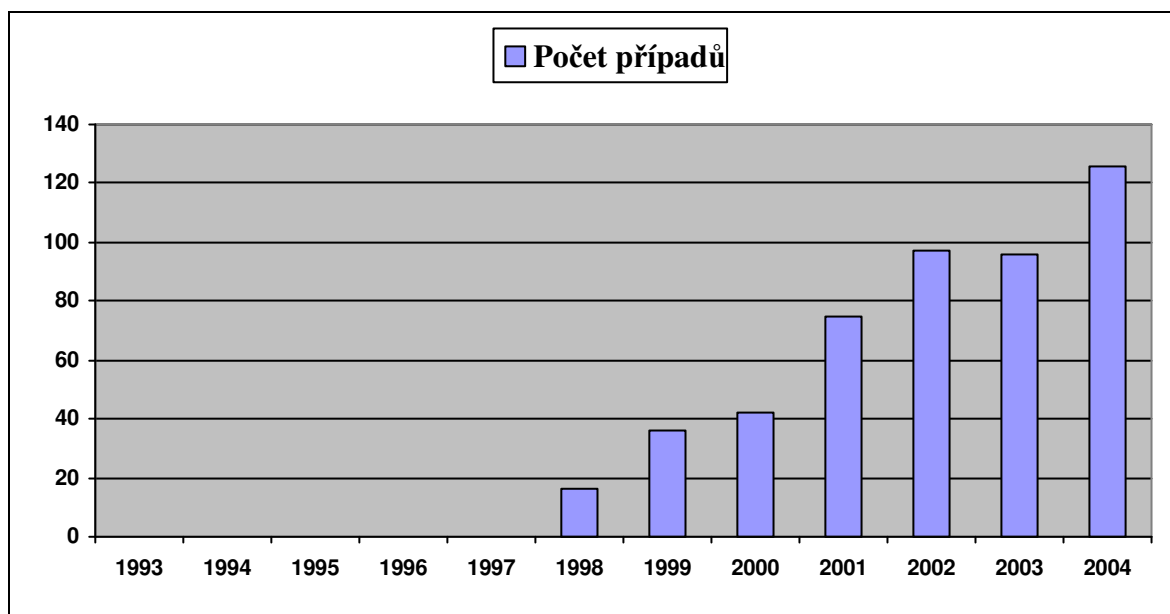
²⁶ Tamtéž

Tabulka 1 – Počet stíhaných v jednotlivých letech

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
§163a	0	0	0	0	0	16	36	42	75	97	96	126

Zdroj: CEJP, Martin. a kol. *Organizovaný zločin v České republice III.*. Praha: 2004, s. 32.

Graf 1 - Počet stíhaných v jednotlivých letech

Zdroj: CEJP, Martin. a kol. *Organizovaný zločin v České republice III.*. Praha: 2004, s. 32.

Zločinné spolčení bylo do trestního zákona zavedeno v roce 1993 jako reakce na vznik organizované zločinnosti. Graf znázorňuje počty osob v jednotlivých letech, které policie předala ke stíhání státnímu zastupitelství. Stoupající počty stíhaných podle §163a Trestního zákona jsou z grafu zřejmé. Vzhledem k dosavadnímu vývoji, je do budoucna možné předpovídat zvyšování počtu stíhaných podle §163a Trestního zákona.

3.4 Odhad výskytu nejrozšířenějších činností organizovaného zločinu

Následující tabulka zobrazuje pro porovnání expertní odhad výskytu nerozšířenějších činností organizovaného zločinu v letech 1999 a 2004. Odhad byl prováděn odborníky v oblasti kriminalistiky. Míra výskytu činností je stanovena podle počtu procent odborníků, kteří příslušnou činnost v oblasti organizovaného zločinu považovali za rozvinutou.

Organizovaný zločin je velice flexibilní a prochází neustálými změnami, reaguje tak především na změny v možnostech a rentabilitě získávání financí. Z důvodu těchto změn

chybějí hodnoty u aktivit, které v roce 1999, nebo 2004, mezi nejrozšířenějšími aktivitami nebyly vůbec uvedeny.

Tabulka 2 - Odhad výskytu nerozšířenějších činností organizovaného zločinu

Rok	1999²⁷	2004²⁸
<i>Výroba, pašování a distribuce drog</i>	100	92
<i>Krádeže aut a součástí z nich a obchod s nimi</i>	100	92
<i>Organizování prostituce a obchod se ženami</i>	96	96
<i>Organizování nelegální migrace</i>	96	87
<i>Vymáhání dluhu na objednávku</i>	81	92
<i>Celní podvody</i>	78	75
<i>Krádeže uměleckých předmětů a jejich vývoz</i>	74	67
<i>Praní špinavých peněz</i>	74	79
<i>Vydírání a vybírání poplatku za „ochranu„</i>	70	92
<i>Padělání CD,DVD a nelegální kopie videokazet</i>	70	83
<i>Krádeže z nákladních aut a kamionů</i>	67	0
<i>Podplácení a korupce</i>	63	75
<i>Krádeže vloupáním do bytu, chat, obchodu</i>	63	58
<i>Násilí a vraždy</i>	63	54
<i>Podvody související s procesem privatizace</i>	56	0
<i>Padělání dokumentu, šeku, peněz, mincí</i>	56	62
<i>Překupnictví odcizených předmětů</i>	56	0
<i>Mezinárodní obchod se zbraněmi a výbušninami</i>	52	46
<i>Vylákání peněz za slibem zhodnocení</i>	52	71
<i>Bankovní loupeže</i>	0	79
<i>Daňové, úvěrové, pojišťovací podvody</i>	0	75
<i>Zakládání fiktivních firem</i>	0	75

V roce 2004 lze oproti roku 1999 sledovat vymizení některých aktivit, jako podvody související s procesem privatizace, nebo krádeže z nákladních aut a kamionů. Naopak výrazně stoupl počet bankovních loupeží, daňové, úvěrové a finanční podvody a zakládání fiktivních firem.

Rozhodně bych ještě zmínil nárůst korupce, který je podle médií i odborníků velkým problémem České republiky a nárůst vydírání a vybírání poplatku tzv. za ochranu, také

²⁷ Marešová, A. a kol. *Kriminalita v roce 1999*. Praha: IKSP, 2000, s. 29.

²⁸ Marešová, A. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: IKSP, 2005, s. 50.

nazývané racketeering, který se stává významnou složkou příjmů organizovaného zločinu a bude jí jistě i v budoucnu.

3.5 Poměr mezi domácím a mezinárodním organizovaným zločinem

Podle aktuálního výzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění *považuje většina Čechů mezinárodní organizovaný zločin za nejzávažnější bezpečnostní riziko pro Českou republiku.*²⁹ Za závažné bezpečnostní riziko, považuje mezinárodní organizovaný zločin také Ministerstvo vnitra. Například zpráva EU o situaci v organizovaném zločinu konstatuje, že *úroveň míry organizovaného zločinu ve všech členských zemích stoupá, také předpokládá, že organizovaný zločin spolupracuje na mezinárodní úrovni lépe než represivní složky.*³⁰

Jedná se tedy o velice závažný problém, který je řešen státními orgány na národní i mezinárodní úrovni.

Následující tabulka uvádí expertní odhady poměru zastoupení domácího a mezinárodního organizovaného zločinu v České republice v jednotlivých letech.

Tabulka 3 - Odhady zastoupení domácího a mezinárodního organizovaného zločinu

Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
1.	20%	25%	27%	31%	28%	24%	28%	30%	30%
2.	27%	28%	28%	29%	27%	29%	26%	28%	26%
3.	20%	24%	20%	20%	21%	20%	23%	18%	23%
4.	33%	23%	25%	20%	24%	27%	23%	24%	21%
5.	47%	53%	55%	60%	55%	53%	54%	58%	56%
6.	53%	47%	45%	40%	45%	47%	46%	42%	44%

Zdroj : MAREŠOVÁ, Alena. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 47.

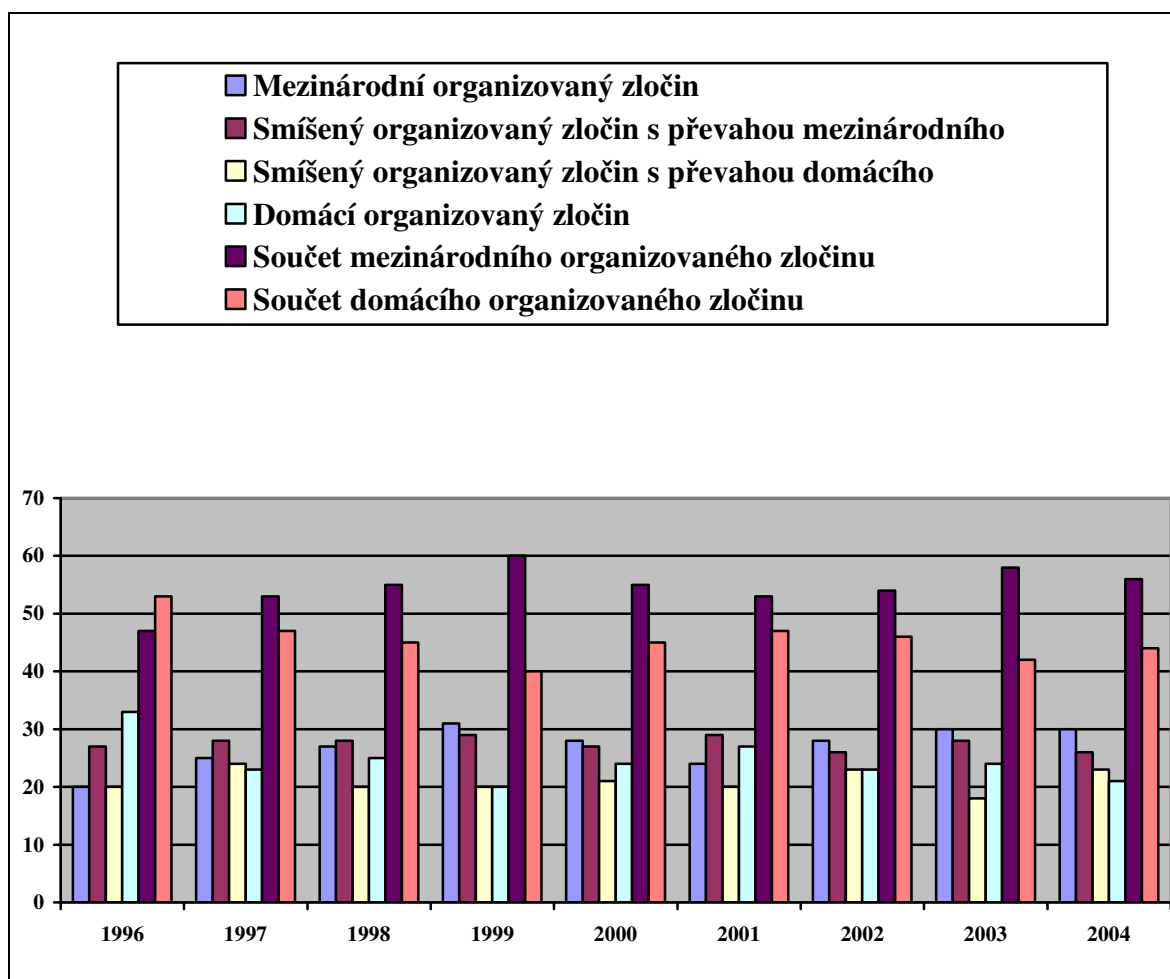
Legenda:

1. Mezinárodní organizovaný zločin
2. Smíšený organizovaný zločin s převahou mezinárodního
3. Smíšený mezinárodní zločin s převahou domácího
4. Domácí organizovaný zločin
5. Součet mezinárodního organizovaného zločinu
6. Součet domácího organizovaného zločinu

²⁹ Tisková zpráva Centra pro výzkum veřejného mínění.

³⁰ Zpráva Evropské unie o situaci v oblasti organizovaného zločinu.

Graf 2 - Odhady zastoupení domácího a mezinárodního organizovaného zločinu

Zdroj : MAREŠOVÁ, Alena. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 47.

Graf zobrazuje expertní odhady poměru zastoupení domácího a organizovaného zločinu, můžeme z něj pozorovat, že mezinárodní organizovaný zločin, má nad domácím organizovaným zločinem z výjimkou roku 1996 mírnou převahu. Organizovaný zločin domácí, zcela bez zastoupení mezinárodního organizovaného zločinu se stabilně pohybuje jen okolo 25–30 %, to ukazuje, jak výrazně je u nás mezinárodní organizovaný zločin zakořeněn. Graf také naznačuje, že nedojde-li v následujících letech k výrazným změnám, např. v legislativě, nebude se poměr zastoupení domácího a mezinárodního organizovaného zločinu u nás výrazněji měnit.

Co se týče jednotlivých národností zastoupených v organizovaném zločinu, mají dlouhodobě největší zastoupení Ukrajinci a Rusové, silnou pozici mají z dlouhodobého hlediska také Vietnamci a Číňané. Poslední silněji zastoupenou národností jsou Albánci (Albánci + kosovští Albánci).

3.6 Násilí uplatňované organizovaným zločinem

Častým prostředkem, který organizovaný zločin k dosažení svých cílů užívá, je násilí. Za nejzávažnější druhy této trestné činnosti považují vraždy, únosy a vydírání.

3.6.1 Vraždy

Vraždu považuje český právní řád za nejzávažnější zločin. Tabulka uvádí počty vražd u nás v letech 1989 až 2005.

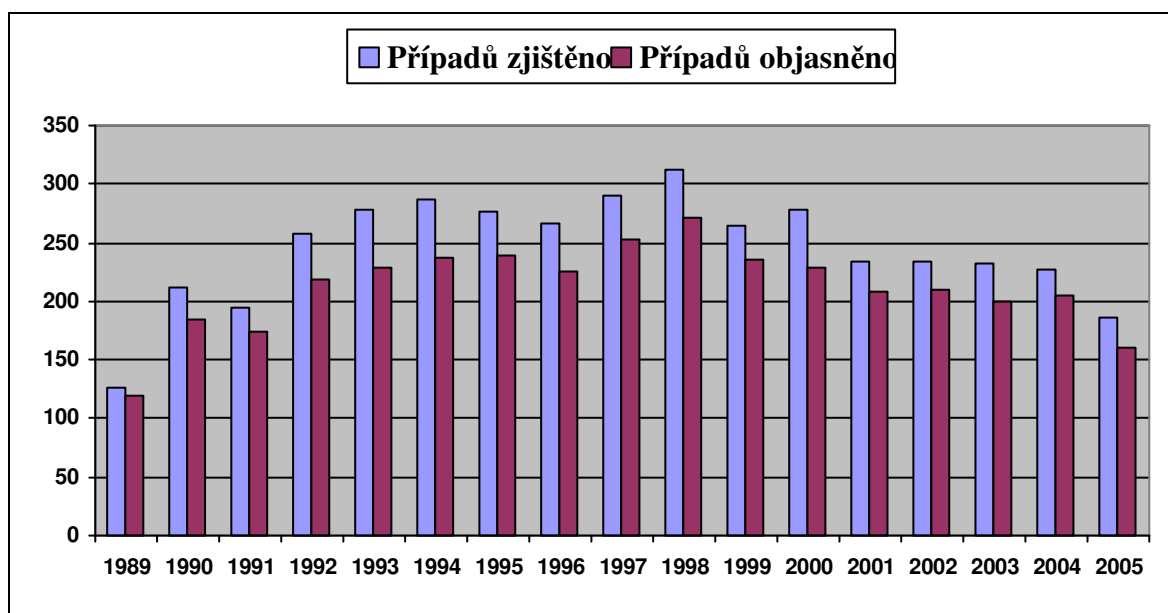
Tabulka 4 – Počet vražd v jednotlivých letech

<i>Rok</i>	<i>Zjištěno vražd celkem</i>	<i>Objasněno vražd celkem</i>	<i>Zjištěno vražd loupežných</i>	<i>Objasněno vražd loupežných</i>	<i>Zjištěno vražd na objednávku</i>	<i>Objasněno vražd na objednávku</i>
<i>1989</i>	126	119	-	-	-	-
<i>1990</i>	212	184	-	-	-	-
<i>1991</i>	194	174	-	-	-	-
<i>1992</i>	258	219	-	-	-	-
<i>1993</i>	278	229	-	-	-	-
<i>1994</i>	286	237	-	-	-	-
<i>1995</i>	277	239	-	-	-	-
<i>1996</i>	267	226	-	-	-	-
<i>1997</i>	291	252	-	-	-	-
<i>1998</i>	313	272	-	-	-	-
<i>1999</i>	265	236	-	-	-	-
<i>2000</i>	279	228	-	-	-	-
<i>2001</i>	234	208	-	-	-	-
<i>2002</i>	234	210	-	-	-	-
<i>2003</i>	232	199	53	46	6	3
<i>2004</i>	227	205	39	35	3	2
<i>2005</i>	186	161	17	13	5	3

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti.

Tabulku o počtu vražd na našem území od roku 1989 do roku 2005 jsem zpracoval ze statistik Ministerstva vnitra. Od roku 2003 jsou statistiky vedené Ministerstvem spravedlnosti detailnější, od tohoto období bylo tedy možné vraždy dělit dále na vraždy loupežné a vraždy na objednávku.

Graf 3 - Počet vražd v jednotlivých letech

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti.

Neexistují statistiky, které by uváděly, jaké množství z těchto vražd, které graf zobrazuje, je dílem organizovaného zločinu, avšak z grafu je zřejmé, že po roce 1989, kdy došlo k nástupu působení organizovaného zločinu na našem území, došlo také k výraznému zvýšení počtu vražd. Není tedy těžké odvodit si, že organizovaný zločin má na celkovém počtu vražd nezanedbatelný podíl. Zajímavý je pozvolný úbytek počtu vražd od roku 1998, který přičítám již jasně rozděleným sférám vlivu a území mezi jednotlivými organizovanými skupinami, tedy vymizení vražd, které to té doby byly součástí konkurenčního boje mezi nimi. Vzhledem k vývoji, jaký graf naznačuje, předpokládám další snižování aktivit organizovaného zločinu v této oblasti.

3.6.2 Vydírání

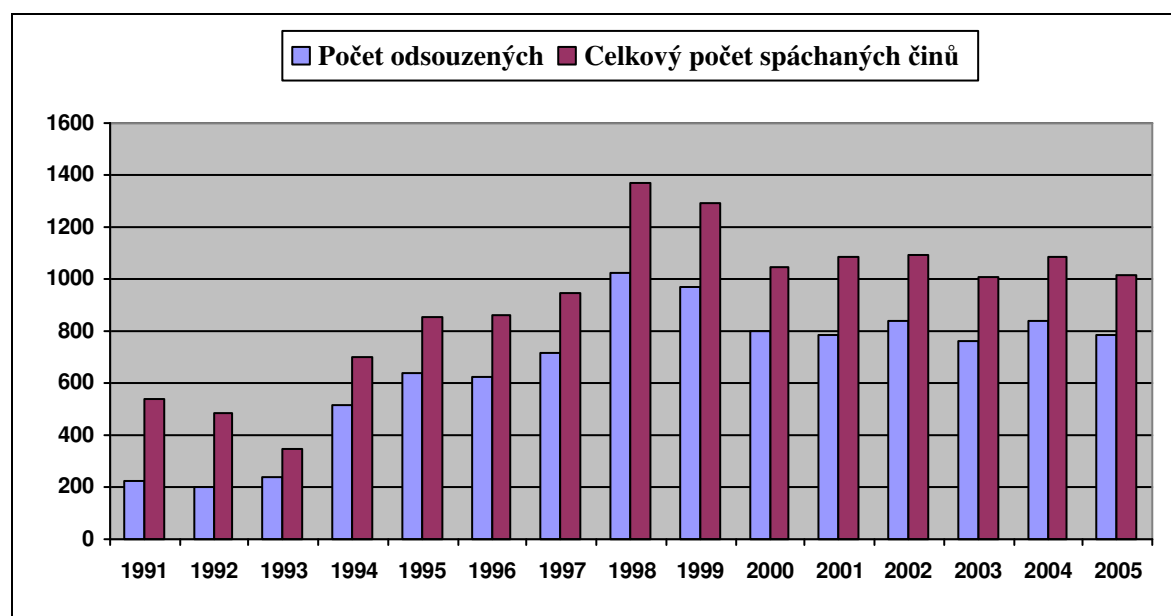
Tabulku o počtu spáchaných trestných činů vydírání uvádím, aby bylo možné utvořit si představu o rozsahu této trestné činnosti, do které je organizovaný zločin zapojen. Nutno podotknout, že tabulka obsahuje pouze počty odsouzených za trestný čin vydírání a počty vydíraných. Skutečný počet obětí i pachatelů této trestné činnosti bude mnohem vyšší, neboť jak se odborníci shodují, vydírání, a to především drobných živnostníků mafí, bývá mnohdy z obavy z následků nehlášeno.

Tabulka 5 – Počet odsouzených a spáchaný počet trestných činů

<i>Rok</i>	<i>Celkový počet odsouzených za trestný čin vydírání</i>	<i>Celkový počet vydíraných</i>
1991	225	535
1992	200	487
1993	242	346
1994	516	701
1995	642	851
1996	622	864
1997	713	944
1998	1021	1372
1999	966	1289
2000	801	1050
2001	786	1081
2002	839	1093
2003	764	1008
2004	841	1083
2005	783	1013

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti.

Graf 4 - Počet odsouzených a spáchaný počet trestných činů

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti.

Graf zobrazuje počet odsouzených za trestný čin vydírání a celkový počet spáchaných trestných činů.

Ze statistik není možné odvodit podíl organizovaného zločinu na vydírání, lze však předpokládat, že bude většinový, a to především ve formě tzv. racketeeringu, tedy organizovaného vydírání drobných podnikatelů, které je mafiemi velmi často užíváno. Od roku 1991, od kdy jsou statistiky k dispozici, můžeme pozorovat zřetelný nárůst této trestné činnosti, a to až do let 1998 a 1999, kdy hodnoty grafu dosahují vrcholu. V roce 2000 nastal mírnější pokles této trestné činnosti, od té doby následuje stagnace. Graf napovídá, že i do budoucna lze očekávat obdobné počty těchto trestných činů, jako v letech 2001 – 2005.

3.6.3 Únosy

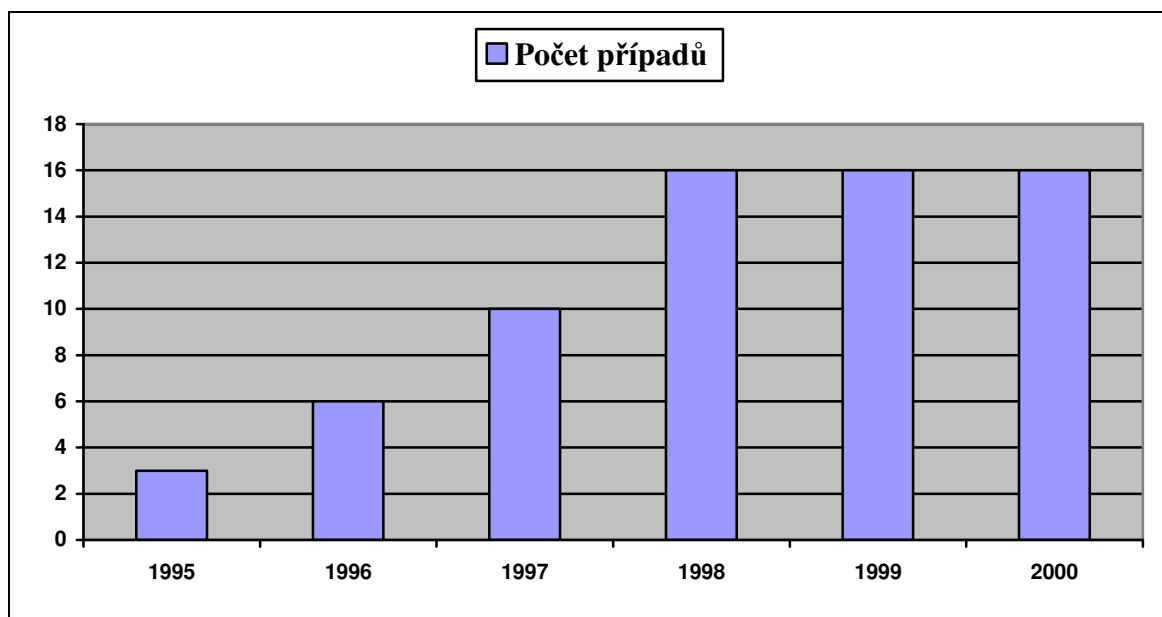
Pokorná v souvislosti s únosy uvádí, že *Do roku 1989 v naší republice byl trestný čin únosu znám pouze v souvislosti únosu dítěte v rámci manželských sporů, cca 3 případy ročně. Po roce 1989 si vývoj v této oblasti kriminality vyžádal začlenění § 163a zločinné spolčení a § 234a braní rukojmí do Trestního zákona - začalo docházet k “únosům” i dospělých osob.*³¹

Tabulka 6 - Počet případů braní rukojmí podle § 234a TZ

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Počet případů braní rukojmí podle § 234a TZ	3	6	10	16	16	16

Zdroj: POKORNÁ, Eva. *Kriminalita v roce 2000 ve statistických číslech.*

Graf 5 - Počet případů braní rukojmí podle § 234a TZ

Zdroj: POKORNÁ, Eva. *Kriminalita v roce 2000 ve statistických číslech.*

³¹ POKORNÁ, Eva. *Kriminalita v roce 2000 ve statistických číslech.*

Z grafického zobrazení stíhaných vyplývá, že počet únosů podle §234a Trestního zákona přibýval do roku 1998, poté následoval ustálený počet šestnácti případů ročně. Prvotní nárůst je dán především pro organizovaný zločin poměrně snadnou realizací samotné nezákonné operace a rostoucí vrstvou bohaté vrstvy společnosti, jejíž členové, nebo jejich rodinní příslušníci, jsou pro mafii „vhodným“ cílem. Ač statistická data z jiných let chybějí, lze předpokládat s dalším růstem bohaté vrstvy obyvatelstva, také zvýšený počet těchto trestných činů.

Pro ilustraci uvádím několik případů, které se zdají být prací organizovaného zločinu, slovní spojení zdají být užívám záměrně, neboť se ve většině těchto případů, a to i těch staršího data, nepodařilo pro jejich složitost případ vyřešit, nebo zcela objasnit (např. kdo stál v pozadí únosu).

- září 1995 – unesen předseda ČMFS
- únor 1997 – unesen syn kroměřížského podnikatele
- únor 1999 – unesen podnikatel na Ústecku
- říjen 2000 – unesena podnikatelka z Liberce
- září 2003 – unesen pražský podnikatel a jeho dcera
- únor 2004 – unesen podnikatel brněnské firmy

Zdroj: STARÁ, Sylvie. Podnikatelé, pozor na únosce!

3.7 Jednotlivé formy organizovaného zločinu

3.7.1 Krádeže motorových vozidel

V roce 1989 byl počet krádeží motorových vozidel menší než 5000. V souvislosti s otevřením hranic a růstu množství vozů a poptávky na domácím trhu, byl v roce 1993 nárůst této trestné činnosti již více jak pětinasobný. Vrcholu počet krádeží dosáhl v roce 1997, kdy byl počet odcizených vozů, oproti roku 1989 více než šestinasobný. Po roce 1997 následoval až do roku 2001 pozvolný pokles počtu těchto trestných činů. V roce 2002 došlo k opětovnému zvýšení, a to více jak na pětinasobek oproti roku 1989.

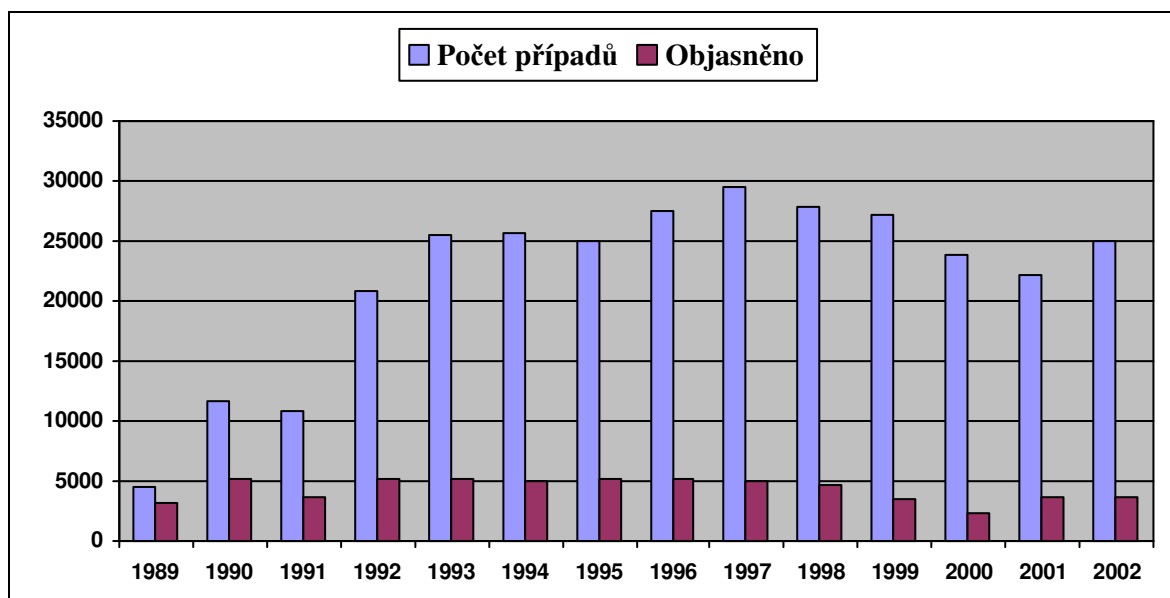
Tabulka uvádí počty zjištěných případů, počty objasněných případů, vyjádření tohoto poměru v procentech a celkovou škodu takto způsobenou v milionech korun.

Tabulka 7 – Počty případů, jejich objasněnost, způsobená škoda

Rok	Případů	Objasněno	% objasnění	Škoda (v mil.)
1989	4561	3218	70,55	14,368
1990	11658	5140	47,38	347,902
1991	10849	3663	33,76	288,683
1992	20829	5190	24,92	1031,208
1993	25522	5116	20,05	3649,686
1994	25615	5021	19,6	4252,744
1995	25059	5118	20,42	3688,000
1996	27517	5105	18,55	3864,000
1997	29422	5039	17,13	3807,983
1998	27889	4590	16,46	3814,755
1999	27092	3429	14,38	4195,483
2000	23839	3429	14,38	4195,483
2001	22139	3631	16,4	4010,724
2002	24997	3703	14,82	4329,462

Zdroj: CEJP, Martin. a kol. *Organizovaný zločin v České republice III*. Praha: 2004, s. 99.

Graf 6 - Počty případů, jejich objasněnost, způsobená škoda

Zdroj: CEJP, Martin. a kol. *Organizovaný zločin v České republice III*. Praha: 2004, s. 99.

Graf znázorňuje počty případů odcizených vozidel v jednotlivých letech a jejich objasněnost, jak z něj vyplývá, dochází poklesu objasněnosti krádeží motorových vozidel, což má příčinu v samotném enormním nárůstu těchto trestných činů, má ale také souvislost

s větší organizovaností krádeží a v neposlední řadě s vývozem kradených vozů a dílů organizovanými skupinami do zahraničí, především na Balkán a do východní Evropy.

Vzhledem k vývoji, které graf naznačuje, pokles této trestné činnosti nelze do budoucna očekávat, k výraznému zvýšení počtu těchto trestných činů by však také docházet nemělo.

3.7.2 Organizování nelegální migrace

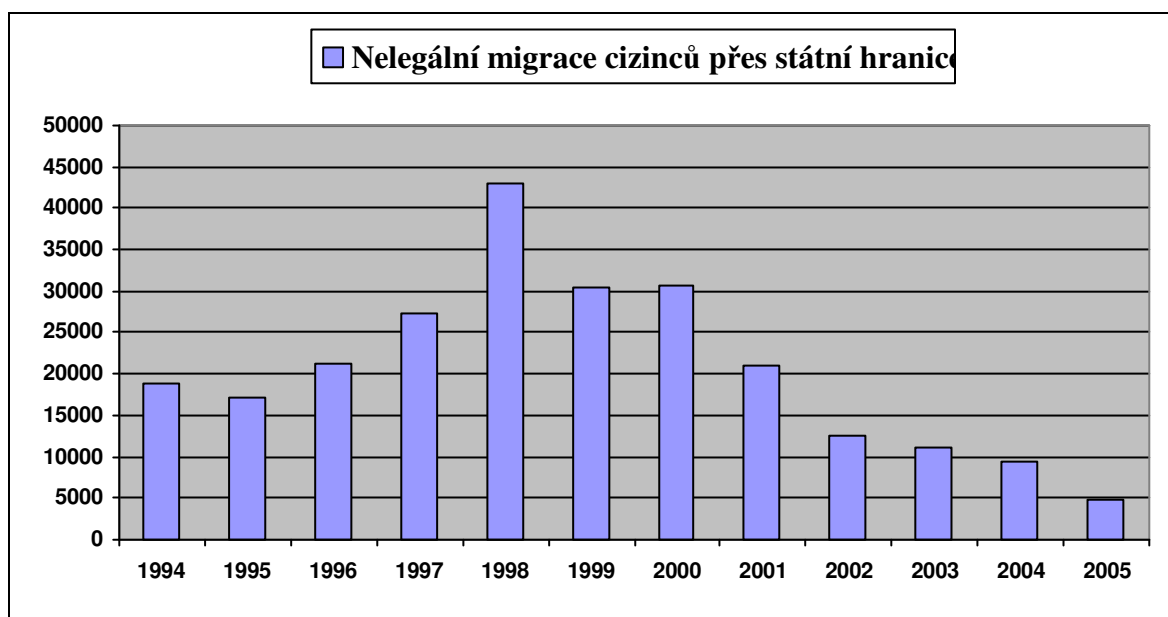
Organizování nelegální migrace je většinou doménou mezinárodních organizovaných skupin. Celkové počty migrantů, kteří nelegálně překročí naší hranici, mají tedy velkou vypovídací hodnotu o aktivitě organizovaného zločinu v této oblasti. Tabulka obsahuje počty cizinců, které v jednotlivých letech prokazatelně nedovoleně překročili naší státní hranici.

Tabulka 8 - Počty nelegálně migrujících cizinců

<i>Rok</i>	<i>Počet nelegálně migrujících cizinců</i>
<i>1994</i>	18832
<i>1995</i>	17132
<i>1996</i>	21176
<i>1997</i>	27325
<i>1998</i>	42957
<i>1999</i>	30377
<i>2000</i>	30761
<i>2001</i>	21090
<i>2002</i>	12632
<i>2003</i>	11125
<i>2004</i>	9433
<i>2005</i>	4745

Zdroj : Český statistický úřad.

Graf 7 - Počet nelegálně migrujících cizinců

Zdroj : Český statistický úřad.

Graf nelegální migrace cizinců přes státní hranice ukazuje její nárůst až do roku 1998, poté následuje její poměrně stálý a výrazný pokles.

I přes tento pozitivní vývoj však policie věnuje této oblasti dlouhodobě zvýšenou pozornost, a to právě pro působení zločineckých skupin, které obvykle organizují nelegální přechody státních hranic na mezinárodní úrovni. Česká republika je stále zemí tranzitní, cizinci, kteří nelegálně překračují naše hranice, směřují dále do vyspělých zemí západní Evropy. Mezinárodní zločinecké skupiny organizují nelegální přechody přes naše území pomocí cizinců, kteří zde již delší dobu žijí, nebo si na tuto práci najímají domácí obyvatelstvo.

3.7.3 Výroba, pašování a distribuce drog

Výroba, pašování a distribuce drog, je pro domácí i mezinárodní organizovaný zločin tradiční a jednou z nevíce výnosnou oblastí pro získávání financí. Domácí organizovaný zločin se zabývá především výrobou typicky české drogy pervitinu a její distribucí na našem území, případně také prodejem do zahraničí. Domácích skupin organizovaného zločinu, využívají také skupiny zahraniční, které najímají, případně přejímají jejich členy za účelem distribuce drog na našem území, ale i k samotnému transportu a pašování drog přes naše území dále do západní Evropy.

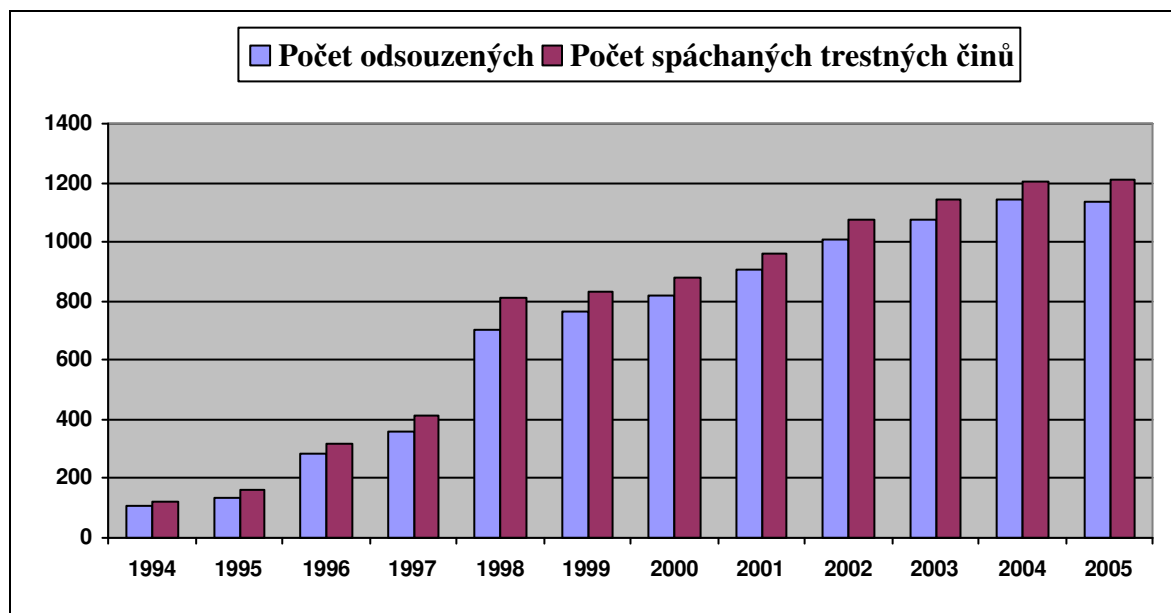
Tabulka uvádí počty odsouzených za nedovolenou výrobu a držení omamných a psychotropních látek a jedů v jednotlivých letech, také uvádí celkový počet těchto spáchaných trestných činů.

Tabulka 9 – Počet odsouzených a spáchaný počet trestných činů

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Počet odsouzených	110	138	283	357	702	765	819	905	1007	1077	1146	1135
Počet spáchaných činů	122	164	316	410	812	835	876	958	1076	1144	1206	1211

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti ČR

Graf 8 - Počet odsouzených a spáchaný počet trestných činů

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti ČR

V grafickém znázornění počtů odsouzených za nedovolenou výrobu a držení omamných a psychotropních látek a jedů v jednotlivých letech a počtů činů jimi spáchaných, lze sledovat od roku 1994 stálý nárůst odsouzených i samotný nárůst počtu spáchaných trestných činů. Neexistují statistiky, které by uváděly, jaký podíl na této činnosti má organizovaný zločin, ale jak již bylo řečeno, tato oblast je pro organizovaný zločin typická a je snadno odvoditelné, že jeho podíl na této trestné činnosti bude zásadní.

Samotný nárůst počtu odsouzených a počtu trestných činů souvisí především se zvyšováním užívání téměř všech druhů drog na našem území. S tím je logicky spojená i zvýšená aktivita organizovaných skupin, které si pohádkové zisky nemohou nechat ujít.

3.7.4 Celní podvody

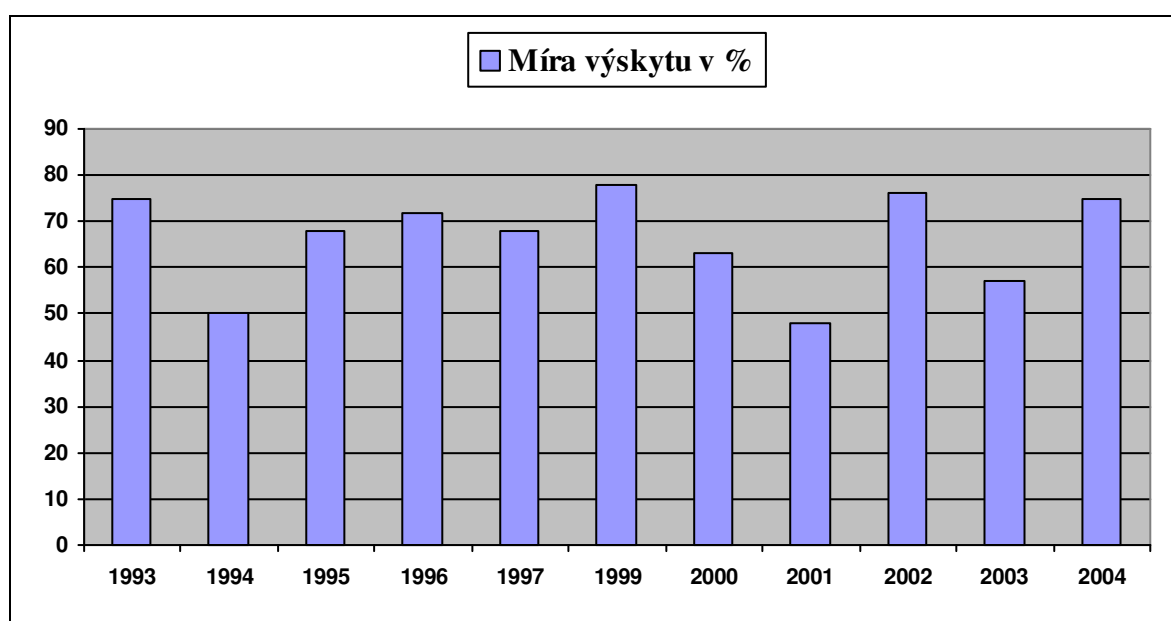
Následující tabulka a graf uvádějí odhad míry výskytu celních podvodů ve strukturách organizovaného zločinu.

Tabulka 10 – Odhady míry výskytu celních podvodů

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Míra výskytu	75%	50%	68%	72%	68%	50%	78%	63%	48%	76%	57%	75%

Zdroj : MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 64.

Graf 9 - Odhady míry výskytu celních podvodů

Zdroj : MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 64.

Z grafu je patrné, že se tento druh trestné činnosti ve strukturách organizovaného zločinu v jednotlivých letech vyskytuje s kolísavou intenzitou. Z důvodu plánovaného vstupu České republiky do Schengenského prostoru, očekávám v budoucnu úbytech těchto aktivit.

3.7.5 Organizování prostituce

Organizovaná prostituce, neboli kuplířství, stejně jako distribuce drog, patří mezi tradiční zdroje financí organizovaného zločinu. Je spojena s množstvím další trestné činnosti, jako znásilňování, vydírání, omezování osobní svobody, ohrožování mravní výchovy mládeže a drogová kriminalita.

Organizované skupiny působící v této oblasti, mnohdy mezinárodní, jsou vysoce organizované a jejich činnost začíná již „nábořem“ dívek v zemích východní Evropy a končí samotným organizováním prostituce.

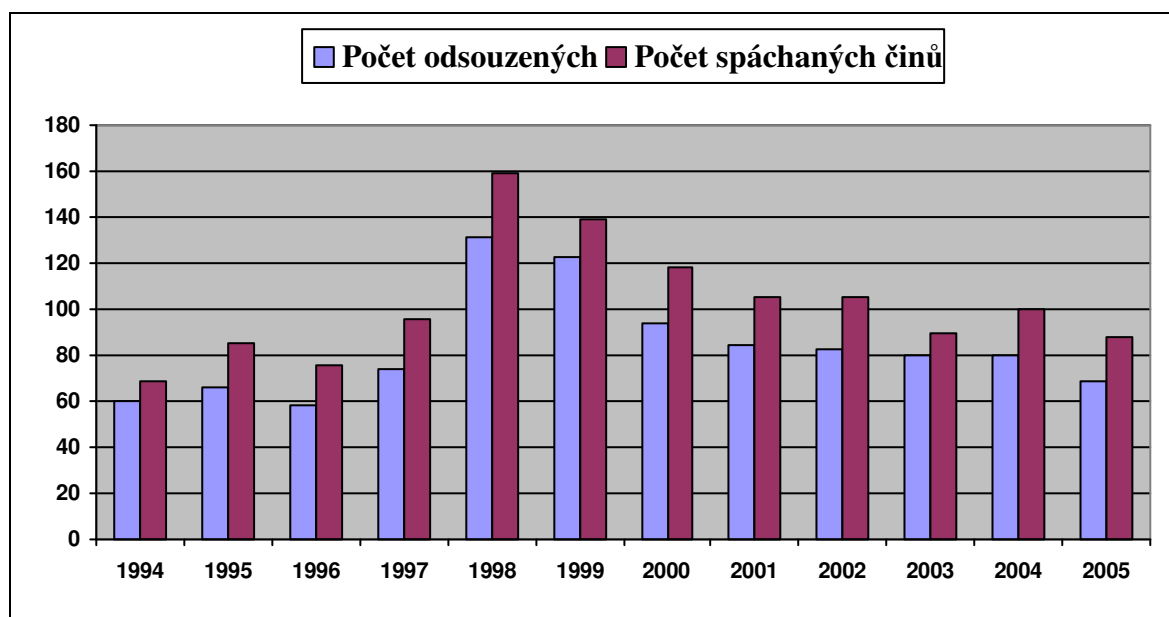
Tabulka udává počty odsouzených za organizování prostituce v jednotlivých letech, udává také celkový počet těchto trestných činů.

Tabulka 11 – Počty odsouzených a počty spáchaných trestných činů

<i>Rok</i>	<i>1994</i>	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>
<i>Počet odsouzených</i>	60	66	58	74	131	123	94	84	83	80	80	69
<i>Počet spách. činů</i>	69	85	76	96	159	139	118	105	105	90	100	88

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti.

Graf 10 - Počty odsouzených a počty spáchaných trestných činů

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti.

Graf zobrazuje počty odsouzených za organizování prostituce a počty samotných spáchaných trestných činů. Od roku 1994 můžeme, až do roku 1998 sledovat nárůst této trestné činnosti, od roku 1998 nastává pozvolný pokles této trestné činnosti. Do jaké míry se na této činnosti podílí organizovaný zločin, lze pouze odhadovat, avšak předpokládám, že bude více než nadpoloviční.

Odhadnout, jaký bude další vývoj této často organizované trestné činnosti, je velice obtížné, avšak z graf svádí k domněnce pozvolného snižování celkového počtu trestných činů kuplířství, tedy i snižování příjmů organizovaného zločinu z této oblasti působení.

3.7.6 Nezákonné vymáhání dluhů

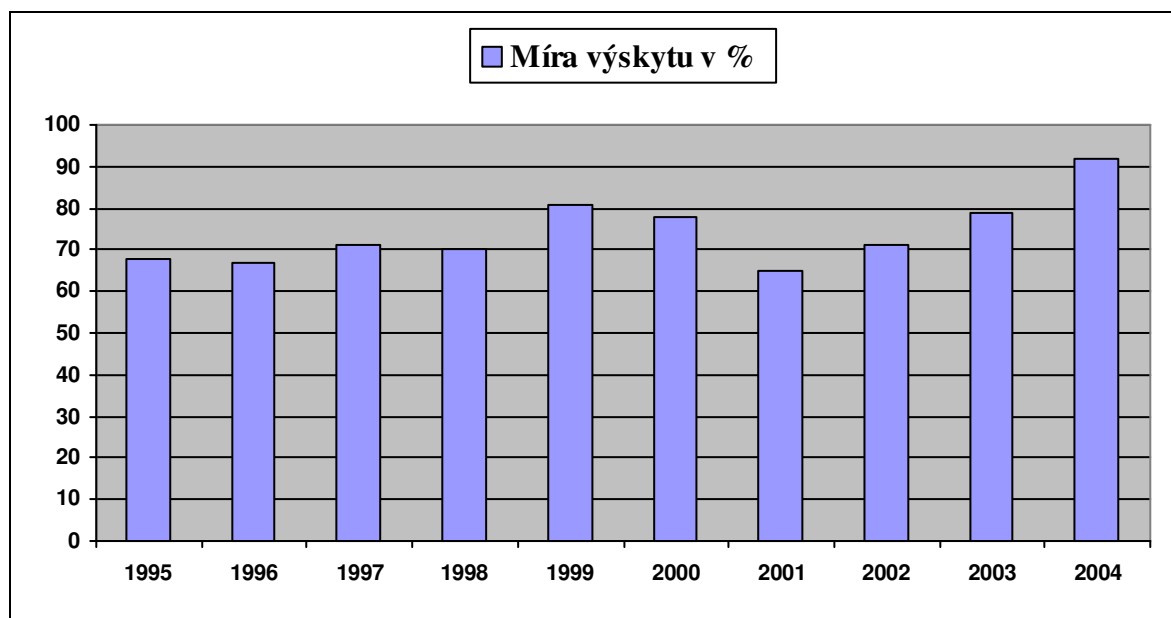
Následující tabulka a graf znázorňují expertní odhad míry výskytu nezákonného vymáhání dluhů ve strukturách organizovaného zločinu.

Tabulka 12 - Odhady míry výskytu nezákonného vymáhání dluhů

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Míra výskytu	68%	67%	71%	70%	81%	78%	65%	71%	79%	92%

Zdroj : MAREŠOVÁ, Alena. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 59.

Graf 11 - Odhad míry výskytu nezákonného vymáhání dluhů

Zdroj : MAREŠOVÁ, Alena. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 59.

Do roku 1998 je zřejmá stagnace této trestné činnosti, v letech 1999 a 2000 následuje mírnější vzestup. V roce 2001 dochází k mírnému poklesu jejího výskytu, v dalších letech opětovně následuje pravidelný vzestup, a to až nad hodnoty z let 1999 a 2000. Rostoucí výskyt nezákonného vymáhání dluhů svědčí o stále větší oblíbenosti u zločineckých skupin. Vzhledem k vývoji v posledních letech, předpokládám v budoucnu další vzestup těchto aktivit provozovaných organizovaným zločinem.

3.7.7 Podplácení a korupce

Výskyt jedné z nejtypičtějších tzv. podpůrných aktivit organizovaného zločinu, jsem se rozhodl vysledovat ze statistik počtu odsouzených za podplácení a z celkového počtu

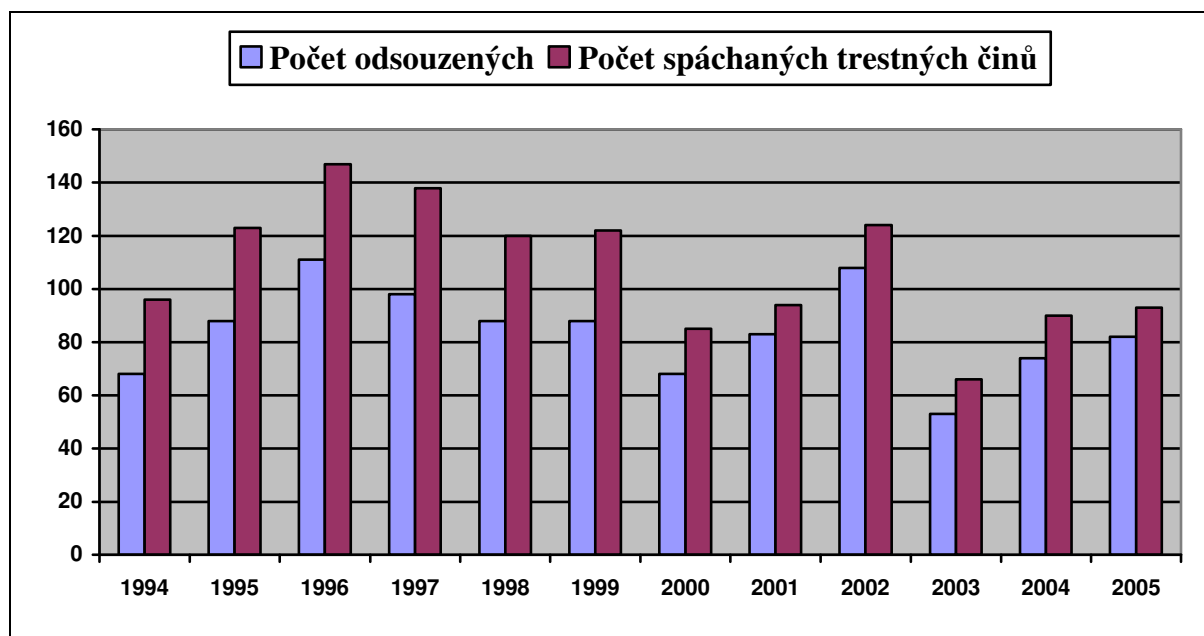
těchto činů. Tabulka a graf obsahují tyto počty. Hodnoty jsou však pro velkou latenci této trestné činnosti pouze orientační.

Tabulka 13 – Počty odsouzených a počty spáchaných trestných činů

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Počet odsouzených	68	88	111	98	88	88	68	83	108	53	74	82
Počet spách. činů	96	123	147	138	120	122	85	94	124	66	90	93

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti ČR

Graf 12 - Počty odsouzených a počty spáchaných trestných činů

Pramen : Statistiky Ministerstva spravedlnosti ČR

Od roku 1994 do roku 1996, lze vysledovat růst této trestné činnosti, až do roku 2000 poté následuje její pozvolný pokles. V roce 2001 a 2002 opět následuje drobný růst, který v roce 2003 vystřídal pokles poměrně výrazný. Do roku 2005 dochází opět k pozvolnému růstu. Vzhledem k poslednímu růstu a zakořenění úplatkářství v naší společnosti, předpokládám nárůst této trestné činnosti a to i nad hodnoty roku 1996. Také předpokládám, že se díky stále častějšímu užívání operativní techniky, např. odposlechů zvýší počet odhalených trestných činů podplácení.

3.7.8 Praní špinavých peněz

*Sledování produkce zisku z nelegální činnosti, jeho realizace a legalizace je dosud praxí poněkud podceňovanou a přehlíženou oblastí. Přitom by měla být zásadním výchozím bodem pro tvorbu strategie boje s organizovaným zločinem.*³²

Zločinecké organizace vyprodukují svojí nelegální činností každý den velké množství hotovosti a stojí před problémem, jak tyto peníze převést na bezhotovostní formu. Nejčastěji se tak děje pomocí ukládání hotovosti po menších částkách do různých bank, nebo promísením s výnosy z legální činnosti.

„Vyprané“ prostředky investuje organizovaný zločin do oblasti svého vybavení (např. nákup vozů, administrativních budov), často také investuje do legálního podnikání, kde vzhledem k velkému množství kapitálu, získávají proti ostatním výhodu a destabilizují tak podnikatelské prostředí. Do tohoto legálního podnikání navíc zavádějí nelegální praktiky, jako korupce, ale také vydírání apod.

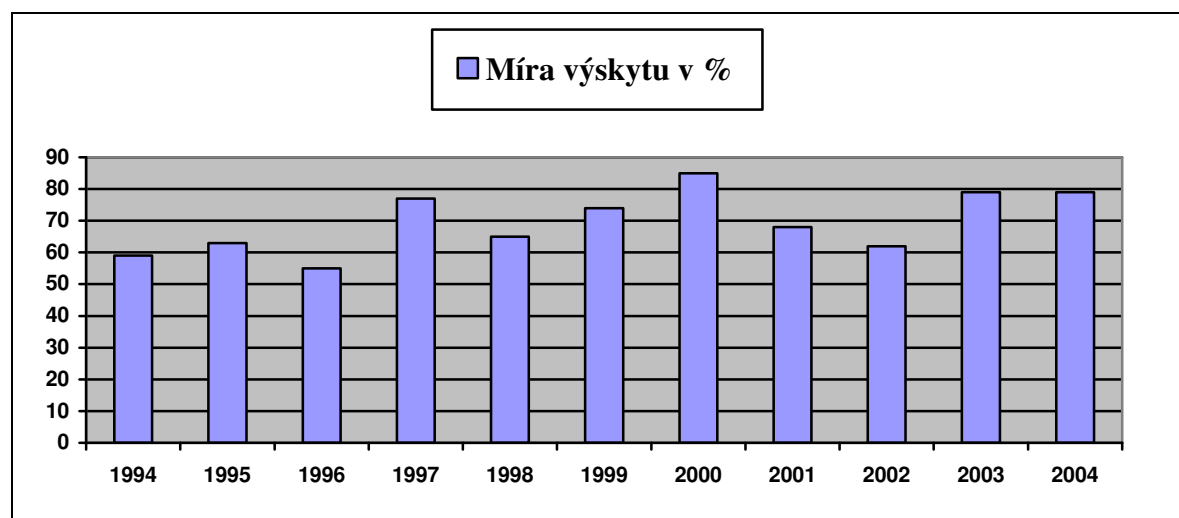
Tabulka uvádí expertní odhady míry výskytu tohoto druhu trestné činnosti u organizovaného zločinu v jednotlivých letech.

Tabulka 14 – Odhady míry výskytu prání špinavých peněz

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Míra výskytu	50%	59%	63%	55%	77%	65%	74%	85%	68%	62%	79%	79%

Zdroj : MAREŠOVÁ, Alena. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 50.

Graf 13 - Odhady míry výskytu prání špinavých peněz

Zdroj : MAREŠOVÁ, Alena. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 50.

³² BUDKA, Ivan, ZIMMEL, Vladimír. *Kriminalistika* 4/2000, *Zisk produkováný organizovaným zločinem, jeho legalizace a opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti*.

Marešová je autorkou předchozího grafu, ve kterém můžeme sledovat expertní odhady, kolik procent organizovaných zločineckých skupin se procesu legalizace výnosů z trestné činnosti věnuje. Tyto odhady v jednotlivých letech kolísají, přesto je z grafu zřejmý celkový nárůst těchto aktivit. V roce 2003 a 2004 se odhady přiblížily k 80%, což je mimo roku 2000, nejvíce za sledované období. Míra provozování této činnosti je do značné míry závislá na množství hotovosti, které organizovaný zločin vyprodukuje. Vzhledem k tomu, že očekávám spíše zvýšení zisků těchto skupin, předpokládám také nárůst praní špinavých peněz.

3.7.9 Padělání CD a DVD

Organizovaná forma trestné činnosti v oblasti filmového a hudebního průmyslu je typická pro občany vietnamské národnosti, kteří své nelegální produkty prodávají na tržnicích.

Mnohdy jsme v médiích svědky prezentace úspěšné práce celníků, kteří v jeden den zabaví na nějaké tržnici stovky, nebo dokonce tisíce padělaných CD a DVD nosičů, druhý den však často můžeme v reportážích sledovat, jak nadále probíhá prodej padělků, jako by se nic nestalo.

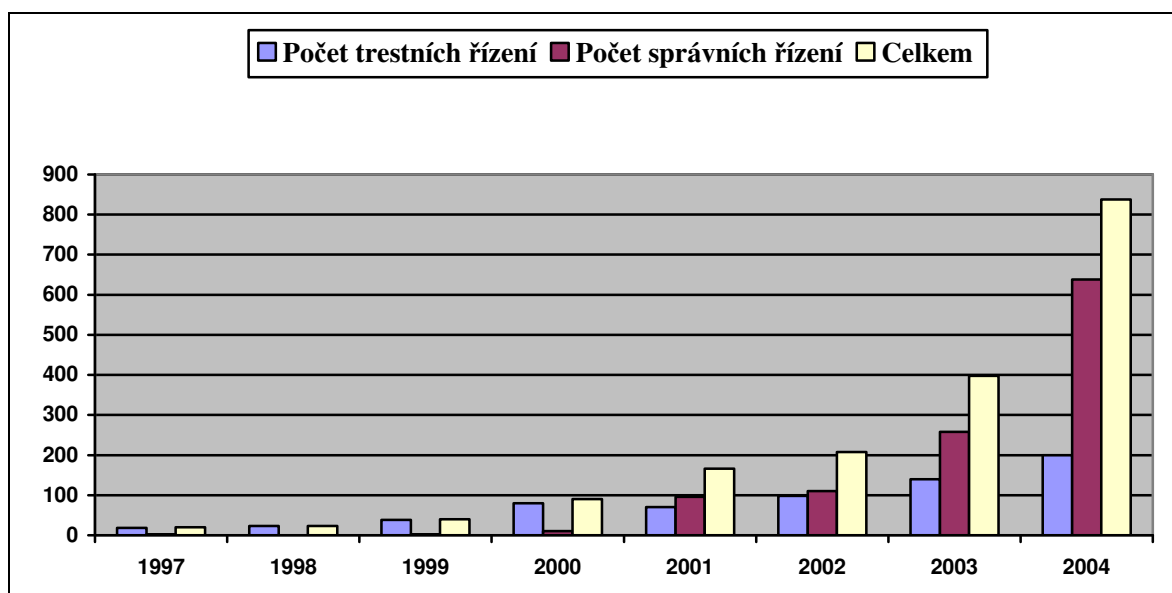
Vietnamští obchodníci jsou tedy během 24 hodin schopni nahradit takto utrpěné ztráty, a to i v případě několika opakovaných zásahů celníků po sobě. To naznačuje vysokou organizovanost a provázanost této nelegální činnosti.

Tabulka udává počet vedených trestních a správních řízení v jednotlivých letech, udává také jejich celkový počet.

Tabulka 15 – Počty trestních a správních řízení

<i>Rok</i>	<i>1997</i>	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>
<i>Počet trestních řízení</i>	18	23	38	80	70	98	140	200
<i>Počet správních řízení</i>	2	0	2	10	96	110	258	638
<i>Celkem</i>	20	23	40	90	166	208	398	838

Graf 14 - Počty trestních a správních řízení

Zdroj : Statistiky České protipirátské unie.

Graf znázorňuje počet správních a trestních řízení, které byly v jednotlivých letech v oblasti padělání CD a DVD nosičů vedeny. Z grafu je zřejmé, že počátkem 21. století nastává obrovský rozmach této trestné činnosti. Je zřejmé, že tento vývoj souvisí se stále masivnějším užíváním CD a DVD nosičů veřejností. Jejich nelegální kopírování je navíc mnohem snazší, než kopírování audio a video kazet, a dá se organizovanými skupinami s poměrně malými náklady provádět v téměř průmyslovém měřítku.

V nejbližších několika letech vzhledem k poměru investice/nelegální zisk a vzhledem ke stále rozšířenějšímu užívání CD a DVD nosičů běžnou populací, lze usuzovat na další nárůst této organizované trestné činnosti.

Dle mého názoru může být z hlediska dlouhodobějšího, tento rostoucí trend zastaven, případně zvrácen, nebude to však díky změnám v legislativě, nebo zvýšenou aktivitou policie, ale díky rozvíjejícím se technologiím a zvyšování rychlosti internetu. Je totiž zřejmé, že roste počet uživatelů nelegálních kopií, kteří jsou díky běžnému osobnímu počítači sami schopni vytvořit nelegální kopie. Rychlé připojení k internetu v kombinaci programů pro sdílení softwaru, hudebních a filmových souborů, jako např. DC++, navíc dává neomezený přístup k tomuto druhu zboží. Mezi těmi, kteří se rozhodnou nelegální kopie užívat, bude tedy stále větší počet těch, kteří si je budou schopni obstarat vlastními prostředky.

3.7.10 Krádeže uměleckých předmětů a nelegální obchod s nimi

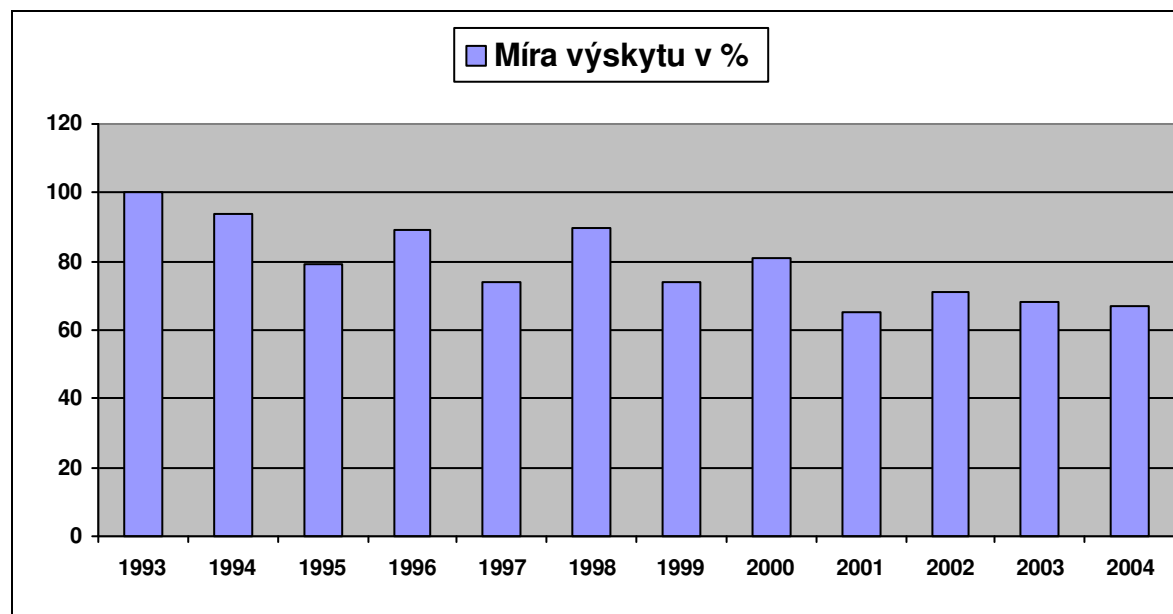
Krádeže uměleckých předmětů a nelegální obchod s nimi jsou také poměrně významnými aktivitami organizovaného zločinu. Co se týče druhu tohoto zboží, organizované skupiny si příliš nevybírají, dochází ke krádežím drobnějších předmětů, ale také obrazů, starožitného nábytku, nebo soch. Následující tabulka a graf znázorňují kvalifikované odhady výskytu této trestné činnosti organizovaným zločinem.

Tabulka 16 – Odhady míry výskytu

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Míra výskytu	100%	94%	79%	89%	74%	90%	74%	81%	65%	71%	68%	67%

Zdroj : MAREŠOVÁ, Alena. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 69.

Graf 15 - Odhady míry výskytu

Zdroj : MAREŠOVÁ, Alena. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. Praha: 2005, s. 69.

V grafu jsou uvedeny expertní odhady míry výskytu těchto aktivit u organizovaného zločinu na našem území v jednotlivých letech. Je z něj zřejmé, že tento druh trestné činnosti má pozvolnou, avšak poměrně stálou sestupnou tendenci. Příčinou je stále menší množství příležitostí k těmto krádežím, například kostely, které se počátkem 90. let stávaly častým terčem útoků, jsou dnes mnohem lépe zabezpečené, ve větší míře je užíváno např. kamerových systémů. Z důvodu stále horší dostupnosti uměleckých předmětů pro organizovaný zločin předpokládám z jeho strany další úbytek aktivit v této oblasti.

4 Závěr

Organizovaný zločin, jak již bylo mnohokrát řečeno, je velice nebezpečným jevem. Na základě svého průzkumu jsem zjistil, že od roku 1989, kdy u nás zakořenil, je stále na vzestupu.

Průzkum naopak ukázal, že velmi závažná násilná trestná činnost páchaná mafiemi je z celkového pohledu na sestupu. Do budoucna je zde možnost pokračování tohoto trendu.

Co se týče vývoje v poměru domácí – mezinárodní organizovaný zločin, průzkum ukázal, že od získání mírné převahy mezinárodního zločinu, krátce po roce 1989, nedochází k výraznějším změnám v tomto poměru.

Aktivita mafie v krádežích a následném obchodování s motorovými vozidly zaznamenaly krátce po pádu železné opony obrovský rozmach. V současné době se však počet mafií odcizených vozidel nemění, v této oblasti lze očekávat spíše stagnaci.

Organizování nelegální migrace zažilo velký rozmach počátkem 90. let, svého vrcholu pak dosáhlo v roce 1998, od té doby nastalo pozvolné ubývání těchto aktivit. Dosavadní vývoj napovídá, že útlum bude pokračovat i nadále.

Výroba, pašování a distribuce drog, patří k organizovanému zločinu již tradičně. Této činnosti se mafie začaly věnovat hned po příchodu na naše území a v tomto „podnikání“ se jim velice daří. Počet odhalených případů roste pravidelně každý rok a stejně pravidelně se zvyšují zisky organizovaného zločinu v této oblasti.

Intenzita organizovaným zločinem páchaných celních podvodů v jednotlivých letech zřetelně kolísá. Z důvodu plánovaného vstupu České republiky do Schengenského prostoru, však očekávám v budoucnu úbytek těchto aktivit.

Organizování prostituce mafiemi bylo na vzestupu do roku 1998, od té doby dochází k pozvolnému ubývání těchto aktivit. Dosavadní vývoj napovídá, že by pozvolné ubývání organizované prostituce mohlo pokračovat.

Míra užívání korupce a úplatků mafiemi kolísá od počátku jejich působení u nás, vzhledem k zakořeněnosti korupce v České republice, očekávám spíše její nárůst.

Nezákonné vymáhání úplatů organizovanými skupinami je od roku 1989 na vzestupu, dosavadní vývoj svádí k myšlence, že tento trend bude pokračovat i nadále.

Praní špinavých peněz je organizovaným zločinem od roku 1989 praktikováno stále častěji, a to především díky stálému zvyšování zisků z nelegálních aktivit.

Co se týče krádeží a obchodování s uměleckými předměty, nastal u nás po roce 1989 ze strany organizovaného zločinu rychlý nástup této činnosti. S postupem doby, jak docházelo k lepšímu zabezpečení nejohroženějších objektů, docházelo také k pozvolnému útlumu těchto aktivit, domnívám se, že nastavený trend bude nadále pokračovat.

Seznam použitých informačních zdrojů

- BUDKA, I., ZIMMEL, V. *Kriminalistika* 4/2000, *Zisk produkováný organizovaným zločinem, jeho legalizace a opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti*.
Přístup z: http://www.mvcr.cz/casopisy/kriminalistika/2000/00_04/budka.html
- CEJP, M. *Organizovaný zločin v České republice III*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004. ISBN 80-7338-027-7
- Český statistický úřad.
Přístup z: [http://www.czso.cz/ciz/cizinci.nsf/i/B7C31FC2E1B3084CC1256DF900466452/\\$File/c09s04t.xls](http://www.czso.cz/ciz/cizinci.nsf/i/B7C31FC2E1B3084CC1256DF900466452/$File/c09s04t.xls)
- DUFKOVÁ, I., ZLÁMAL, J. *Korupce*. 1. vyd. Praha : AGIS, 2005
- CHMELÍK, J. a kol. *Zločin bez hranic*. Praha : Linde, 2004. ISBN 80-7201-480-3
- KUČERA, D., OHERA, M. *Policista* 1/2006, *Čínský organizovaný zločin v ČR*
Přístup z: <http://www.mvcr.cz/casopisy/policista/2006/01/chn.html>
- MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminalita v roce 1999*. 1. vyd. Praha: IKSP, 2000. ISBN 80-86008-85-1
- MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminalita v roce 2004*. 1. vyd. Praha: IKSP, 2005. ISBN 80-7338-046-3
- MVČR. *Organizovaný zločin*. 2002
Přístup z: http://www.mvcr.cz/dokumenty/org_zlo/konc2000/cesky/2_org_zl.html
- MVČR. *Organizovaný zločin*. 2005
Přístup z: http://www.mvcr.cz/dokumenty/org_zlo/konc2000/cesky/2_org_zl.html
- MVČR. *Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2001*.
Přístup z: http://www.mvcr.cz/dokumenty/bezp_si01/2_2_7_3.html
- MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-362-0
- NĚMEC, M. *Mafie a zločinecké gangy*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 2003. ISBN – 80-7317-026-4
- NĚMEC, M. *Policista* 9/2004, *Ruskojazyčný organizovaný zločin v České republice*.
Přístup z: http://www.mvcr.cz/2003/casopisy/pol/0409/rusko_info.html

- NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v České republice*. 1.vyd. Praha: Themis, 2003. ISBN 80-7312-018-6
- NOŽINA, M. *Mezinárodní organizovaný zločin v ČR*. 1. vyd. Praha: KLP, 1997. ISBN 80-85917-35-1
- PAUKERTOVIÁ, J. a kol. *Organizovaný zločin*. 1. vyd. Praha: VS ČR, 2003. ISBN 80-239-0359-4
- POKORNÁ, E. *Kriminalita v roce 2000 ve statistických číslech*.
Přístup z: http://www.mvcr.cz/statistiky/krim_stat/2000/pokorna/unosy.html
- STARÁ, S. *Podnikatelé, pozor na únosce!*
Přístup z: http://podnikani.idnes.cz/podnikatele-pozor-na-unosce-dlg-firmy-rady.asp?c=A060530_151128_firmy_rady_vra
- Statistiky České protipirátské unie.
Přístup z: <http://www.cpufilm.cz/grafy.html>
- Statistiky Ministerstva spravedlnosti ČR.
Přístup z: <http://www.mvcr.cz/statistiky/archiv.html>
- Statistiky Ministerstva vnitra ČR
Přístup z: <http://www.mvcr.cz/statistiky/index.html>
- Tisková zpráva Centra pro výzkum veřejného mínění.
Přístup z: http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100647s_po70129.pdf
- Trestní zákon - aktuální znění zákona č. 140/1961 Sb.
Přístup z: http://business.center.cz/business/pravo/zakony/trestni_zakon/
- ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie*. 4. vyd. Praha: PA ČR, 2004. ISBN 80-7251-095-9
- Zpráva Evropské unie o situaci v oblasti organizovaného zločinu.
Přístup z: <http://www.integrace.cz/integrace/clanek.asp?id=372>